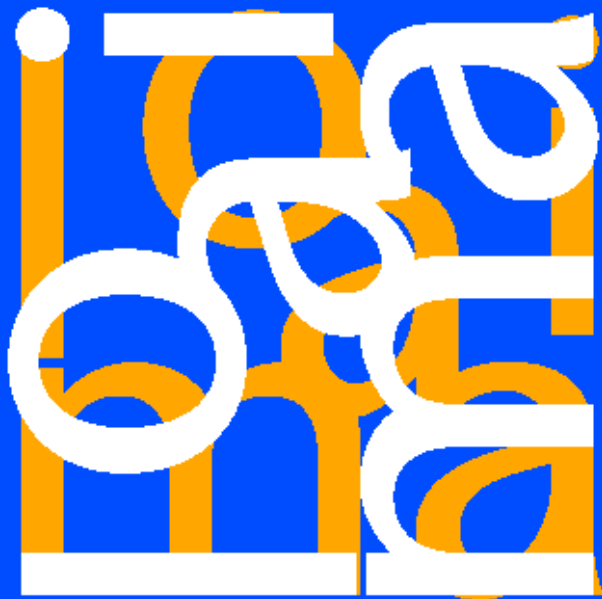

Loimaan kaupunki

Kouluverkko selvitys 2019

Sivistysvaliokunta 7.11.2019

Liite 4

SISÄLLYS

1. SAATTEEKSI	2
2. JOHDANTO	3
2.1. Yhtenäinen perusopetus	3
2.2. Oppimisympäristö	4
2.3. Yhdysluokkaopetus.....	4
2.4. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus.....	5
2.5. Erityisopetus	5
2.6. Inklusiivisuuteen pyrkivä kasvatust ja opetus.....	6
2.7. Hyvän kouluverkon ominaisuuksia.....	7
3. NYKYINEN PALVELUVERKKO JA PALVELUT	7
3.1. Kouluverkko	7
3.2. Oppilasmäärien kehitys 2009 – 2018	9
3.3. Opetusryhmien määrät 2009 – 2019.....	11
3.4. Henkilöstö	11
3.5. Tuntikehitys 2009 – 2019	14
3.6. Erityisopetus	15
3.7. Opiskeluhoito.....	16
3.8. Aamu- ja iltapäivätoiminta.....	18
3.9. Oppilaaksi ottoalueet ja koulukuljetukset.....	19
4. TALOUS	22
4.1. Rahoitus.....	22
4.2. Kustannusten vertailutietoja	23
5. OPPILASENNUSTEET/PALVELUTARVEKEHITYS	27
6. KUNTAMAIKEMA OY:N KESKEISET HAVAINNOT	36
7. ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	38
8. KOULUVERKKOVAIHTOEHTOJA	41
9. ESITYS KOULUVERKON JA OPETUSPALVELUJEN KEHITTÄMISESTÄ	53

1. SAATTEEKSI

Loimaan kaupungissa on tehty laajempi kouluverkkoselvitys Loimaan kaupungin sekä Alastaron ja Mellilän kuntien kuntaliitoksen jälkeen vuonna 2009. Kouluverkkoselvitystä on täydennetty vuonna 2013, jolloin päätettiin Hirvikosken yhtenäiskoulun toteuttamisesta.

Vuoden 2019 kouluverkkoselvityksen taustalla on lähinnä kaupungin oppilasmäärän väheneminen syntyvyyden laskun takia. Lisäksi oppilasmäärää vähentää kouluyhteistyön päättyminen Oripään kunnan kanssa. Oripää hankkii 1.8.2019 alkaen yläkouluopetuksen Pöytyän kunnalta. Ennen tätä Alastaron yläasteella opintonsa aloittaneet jatkavat siellä perusopetuksensa loppuun.

Kouluverkkoselvityksen tavoitteena on kouluverkon tehostaminen ja kustannusten tasapainottaminen. Yhtenä lähtökohtana voidaan mainita myös huolenpito ikääntyvistä kiinteistöistä ja koulutilojen ajanmukaistaminen.

Kouluverkkoselvitys liittyy osaltaan seuraaviin Loimaan strategia 2019 – 2021 toimenpiteisiin:

”Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.”
”Turvaamme peruspalvelut”

Selvitystyön tavoitteena on kehittää koulutusta ja kouluverkkoa niin, että oppilaille ja opetushenkilökunnalle voidaan turvata hyvät ja ajanmukaiset työskentelyolosuhteet ja samalla luoda pedagogisesti, taloudellisesti ja tilankäyttöä mahdollisimman hyvin toimiva kouluverkkokonaisuus.

Tavoitteeksi asetetaan kouluverkon kehittäminen niin, että mm.:

- koulujen ja ryhmien koot antavat oppilaille mahdollisuuden saada laadukasta, opetussuunnitelmaan perustuvaa sekä omien edellytysten mukaista opetusta
- oppilaiden tukipalvelut voidaan järjestää siten, että niiden laatu ja saatavuus on turvattu
- kouluverkkoa koskevassa päätöksenteossa otetaan huomioon taloudellisuus ja tuottavuus, joka puoltaa suurempaa yksikkökokoja, tilojen monikäyttöisyyttä ja korkeaa tilojen käyttöastetta

Kouluverkkoselvitystä on käsitelty seuraavissa toimielimissä:

- sivistysvaliokunta: 17.8.2017, 26.10.2017, 13.12.2017, 26.4.2018, 25.4.2019, 23.5.2019, 27.6.2019, 26.9.2019, 7.11.2019
- taloustyöryhmä: 20.11.2017, 29.8.2018, 11.6.2019, 30.9.2019
- kaupunginhallitus:
- kaupunginvaltuusto:

Rehtorin kokouksissa kouluverkkoselvitys on ollut esillä: 2/2017, 8/2017, 9/2017, 10/2017, 11/2017, 8/2018, 9/2018, 3/2019, 4/2019, 5/2019, 8/2019

Koulukohtaiset/alueelliset tilaisuudet:
Kirkonkylän koulu (henkilökunta) 7.8.2018
Virttaan koulu (avoin tilaisuus) 22.8.2018
Kyläkouluseminaari (Virttaa) 9.3.2019
Alastaron yläaste (henkilökunta) 25.4.2019
Hirvikosken yhtenäiskoulu (henkilökunta) 29.4.2019
Keskuskoulu (henkilökunta) 3.5.2019
Niinijoki (henkilökunta) 14.5.2019
Virallinen keskustelu- ja kuulemistilaisuus: 21.5.2019
Kyllien tilaisuudet: Niinijoki 28.5.2019, Kauhanoja 4.6.2019, Metsämaa 5.6.2019, Kojonkulma 6.6.2019.

Kouluverkko selvitys toimii ohjaavana suunnitelmana Loimaan kaupungin kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittämisessä.

2. JOHDANTO

2.1. Yhtenäinen perusopetus

Perusopetusta kehitetään opetussuunnitelmallisesti ja pedagogisesti yhtenäisenä kokonaisuutena. Perusopetus jäsenyy valtionneuvoston asetuksen mukaisesti vuosiluokkien 1-2, 3-6 ja 7-9 muodostamiin jaksoihin. Vuosiluokat muodostavat opetuksellisesti eheän ja kasvatuksellisesti johdonmukaisen jatkumon. Yhteistyö esiopetuksen kanssa vahvistaa työn pitkäjänteisyyttä. Yhteistyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan myös seuraavan koulutusvaiheen oppilaitosten kanssa.

Toimintakulttuurilla on keskeinen merkitys perusopetuksen yhtenäisyyden toteutumisessa. Se vaikuttaa aina oppilaan kohtaaman koulutyön laatuun. Toimintakulttuuria voidaan kehittää ja muuttaa. Se on kokonaisuus, joka rakentuu

- työtä ohjaavien normien ja toiminnan tavoitteiden tulkinnasta
- johtamisesta sekä työn organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista
- yhteisön osaamisesta ja kehittämisestä
- pedagogiikasta ja ammatillisuudesta
- vuorovaikutuksesta, ilmapiiristä, arkikäytännöistä ja oppimisympäristöistä

Lapselle halutaan turvata yhtenäinen ja johdonmukaisesti etenevä oppimispolku. Hyvä kouluverkko ottaa huomioon yhtenäisen perusopetuksen toteutumisen. Kouluverkkotarkastelulle voidaan asettaa yhdeksi tavoitteeksi perusopetuksen yhtenäisyyden vahvistaminen joko koulujen yhteistyötä lisäämällä tai muodostamalla hallinnollisesti yhtenäisiä peruskouluja.

Yhtenäiskoulujen voi katsoa eheyttävän oppilaan koulunkäyntiä ja luovan oppilaalle turvallisemman kouluympäristön koko peruskoulun ajaksi. Yhtenäiskoulu myös helpottaa opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamista ja eheyttää koulun toimintakulttuuria. Yhtenäiskoulujen uskotaan lisäävän pedagogista osaamista ja edistävän uusien toimintamallien ja opetusjärjestelyjen käyttöönottoa. Niiden merkitys korostuu varsinkin niillä alueilla,

joilla oppilasmäärät vähenevät. Yhtenäiskouluratkaisujen toteutumisen esteenä on nähty se, ettei nykyinen koulurakennuskanta eikä koulujen sijainti anna riittäviä mahdollisuuksia niiden toteuttamiselle.

2.2. Oppimisympäristö

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja toimintakäytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristöön kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään. Hyvin toimivat oppimisympäristöt edistävät vuorovaikutusta, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentamista sekä mahdollistavat myös aktiivisen yhteistyön koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

Oppimisympäristöjen kehittämisen tavoitteena on, että oppimisympäristöt muodostavat pedagogisesti monipuolisen ja joustavan kokonaisuuden. Kehittämisessä otetaan huomioon eri oppiaineiden erityistarpeet. Oppimisympäristöjen tulee tarjota mahdollisuuksia luoviin ratkaisuihin sekä asioiden tarkasteluun ja tutkimiseen eri näkökulmista. Lisäksi oppimisympäristöjen kehittämisessä ja valinnassa otetaan huomioon, että oppilaat oppivat uusia tietoja ja taitoja myös koulun ulkopuolella.

Perusopetuksen tilaratkaisujen kehittämisessä, suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä otetaan huomioon ergonomia, ekologisuus, esteettisyys, esteettömyys ja akustiset olosuhteet sekä tilojen valaistus, sisäilman laatu, viihtyisyys, järjestys ja siisteys. Koulun tilaratkaisuilla kalusteineen, varusteineen ja välineineen on mahdollista tukea opetuksen pedagogista kehittämistä ja oppilaiden aktiivista osallistumista. Koulun sisä- ja ulkotilojen lisäksi eri oppiaineiden opetuksessa hyödynnetään luontoa ja rakennettua ympäristöä.

Tieto- ja viestintäteknologia on olennainen osa monipuolisia oppimisympäristöjä. Sen avulla vahvistetaan oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisen työskentelyn taitoja sekä tuetaan oppilaiden henkilökohtaisia oppimispolkuja. Oppimisympäristöjen kehittämisessä otetaan huomioon monimuotoinen mediakulttuuri.

Oppimisympäristöjen kehittämisessä otetaan huomioon kouluyhteisön ja jokaisen oppilaan kokonaisvaltainen hyvinvointi. Ympäristöjen tulee olla turvallisia ja terveellisiä ja edistää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaista tervettä kasvua ja kehitystä. Oppilaita ohjataan vastuulliseen ja turvalliseen toimintaan kaikissa oppimisympäristöissä.

2.3. Yhdysluokkaopetus

Yhdysluokalla tarkoitetaan opetusryhmää, jossa opiskelee eri vuosiluokilla olevia tai vuosiluokkiin sitomattomasti edettäessä eri-ikäisiä oppilaita. Yhdysluokka voidaan perustaa joko oppilasmäärän pienuuden vuoksi tai pedagogisista syistä. Opetus yhdysluokassa voidaan toteuttaa kokonaan oppilaiden vuosiluokkien mukaisesti tai osittain vuorokurssiperiaatetta nou-

dattaen. Vuorokursseittain opiskeltaessa tulee huolehtia opiskeltavien sisältöjen jatkuvuudesta ja johdonmukaisesta etenemisestä.

Mitä useampia vuosiluokkia yhdysluokkaan kuuluu, sitä suurempia pedagogisia haasteita tämä asettaa opettajalle. Opetusjärjestelyt vaativat opettajalta hyvää organisointikykyä ja etukäteissuunnittelua. Erityistä huomiota tulee kiinnittää ryhmäkokoon ja tukitoimiin. Opettajan tulee tasapainotella siinä, että opetus vastaa oppilaiden ikäluokkien mukaista tasoa. Vastapainona kuitenkin on oppilaiden keskinäinen sosiaalinen kontrolli ja huolenpito, mallioppiminen sekä itsenäinen ote työhön.

2.4. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Perusopetuksessa voidaan hyödyntää etäyhteyksien kautta tapahtuvaa opetusta ja näin täydentää opetusta sekä tarjota monipuolisia opiskelumahdollisuuksia eri oppiaineisiin. Etäyhteyksien kautta annettavasta opetuksesta vastaa aina perusopetuksen järjestämisluvan saanut opetuksen järjestäjä. Opetustavan soveltuvuutta pohditaan erityisesti oppilaiden iän ja edellytysten näkökulmasta.

Etäyhteyksillä voidaan tukea erityisesti harvemmin opiskeltujen kielten ja uskontojen sekä valinnaisten aineiden opetusta. Etäyhteyksiä hyödyntävällä opetuksella edistetään oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia monipuoliseen ja laadukkaaseen perusopetukseen koulun koosta ja sijainnista riippumatta. Etäyhteyksien käyttö lisää osaltaan koulun toiminnan ekologista kestävyyttä.

Etäyhteyksiä hyödyntämällä opetusta voidaan sekä eriyttää että eheyttää. Opetuksella voidaan vastata oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin – tarjota erityislahjakkuuden kehittymistä tukevaa opetusta, syventää koulun tarjoamaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea tai huolehtia opetuksesta joissakin poikkeustilanteissa, esimerkiksi oppilaan pitkän sairausjakson aikana. Etäyhteyksien ja erilaisten opetusteknologioiden käyttö monipuolistavat oppimisympäristöjä. Tällöin voidaan käyttää eri opettajien osaamista sekä koulun yhteistyökumppaneiden ja mahdollisten kansainvälisten verkostojen asiantuntemusta oppilaiden tarpeiden ja opetuksen tavoitteiden mukaisesti.

2.5. Erityisopetus

Erityisopetusta kehitetään osana opetuspalvelujen uudistamista. Tavoitteena tulisi pitää sitä, että oppimisvaikeuksien tunnistaminen tapahtuu mahdollisimman varhain ja opetus voidaan järjestää edellytysten mukaan ensin kevyemmin tukitoimin ja tarvittaessa erityiseen tukeen ottaen tai siirtäen. Myös tällöin tulee pyrkiä osin tai kokonaan integroiviin ratkaisuihin.

Oppimisympäristö on erityisen merkittävä tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla. Oppilaan opetuksesta, avustamisesta ja tukipalveluista huolehtivat

henkilöt vastaavat viimekädessä siitä, että oppilaan yhtäläiset mahdollisuudet perusopetukseen toteutuvat. Menetelmien lisäksi tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla ovat tärkeitä motivaation luominen ja aktiivisuuden kehittäminen. Soveltuvien työtapojen ja yksilöllisten opetusmenetelmien sekä -välineiden valintaan on erityisesti panostettava. Myös yksilölliset suunnitelmat ovat tukea tarvitsevan oppilaan opetuksen apuvälineitä, joiden laatimiseen ja pedagogiseen hyödyntämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on, että oppimisessaan ja kehityksessään tukea tarvitsevan ja myös erityisen tuen päätöksen saaneen oppilaan opetus järjestetään riittävin tukitoimin yleisopetuksessa oppilaan lähikoulussa. Opetusta järjestettäessä selvitetään aina ensin lähikoulun mahdollisuudet erityistä tukea tarvitsevan oppilaan opettamiseen. Tällöin arvioidaan myös koulun tarvitsemat resurssit ja tukitoimet, joita menestyksellinen opetus oppilaan oppimisen edistämiseksi edellyttää.

2.6. Inklusiivisuuden pyrkivä kasvatus ja opetus

Inklusiolla tarkoitetaan oppimisen olosuhteiden järjestämistä sellaisiksi, että jokainen oppilas voi opiskella siinä ryhmässä, missä hänen ikänsä ja asuinpaikkansa puolesta kuuluisi käydä koulua. Opetus toteutetaan niin, että oppilas saa sopivasti haasteita sekä riittävän ja oikea-aikaisen tuen oppimiselleen ja muulle kasvulle. Inklusiivisen opetuksen tavoitteita, toimintaedellytyksiä ja toteutusta on arvioitava ryhmä- ja luokkakohtaisesti. Riittävät voimavarat ja niiden tarkoituksenmukainen kohdentaminen ovat tarpeen onnistuneessa inklusiivisessa. Joustava kohdentaminen tarkoittaa jatkuvaa olemassa olevien resurssien käyttötarkoitusten pohdintaa ja tarvittaessa uusien resurssien hankkimista sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuuden jatkuvaa arviointia koulutyössä.

Loimaalla esiopetuksessa erityistä tukea tarvitseva lapsi sijoitetaan tuen tarve huomioden ensisijaisesti lähialueen päivähoitopaikan tavalliseen lapsiryhmään. Esiopetussijoituksen valmistelussa otetaan huomioon fyysiset, toiminnalliset ja sosiaaliset edellytykset, jotka mahdollistavat kaikkien lasten tasavertaisen mahdollisuuden osallistua kykyjensä mukaan lapsiryhmän toimintaan. Inklusiivisen näkemyksen mukaan esiopetus tulisi toteuttaa mahdollisimman pitkälle yleisten varhaiskasvatuspalveluiden yhteydessä. Inklusiivisuuden toteuttaminen tarkoittaa lapsen täysivaltaista osallisuutta vertaisryhmässään huolimatta hänen erityistarpeistaan.

Matkalla kohti inklusiivista kulttuuria kouluissa on tehty luokka- ja yksilöintegrointeja, jolloin erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetusta on pyritty antamaan perusopetuksen yleisopetuksen yhteydessä. Loimaalla pienryhmät on sijoitettu yleisopetuksen kouluihin ja oppilaita on mahdollisuuksien mukaan integroitu yleisopetuksen ryhmiin eri oppiaineissa. Lähtökohtana on, että kaikista pienryhmistä integroidutaan jollakin tasolla yleisopetukseen.

2.7. Hyvän kouluverkon ominaisuuksia

Hyvän kouluverkon ominaisuuksina voidaan mainita mm. seuraavat:

- joustavuus – oppilaiden sijoittaminen eri kouluihin muuntuu oppilasmäärien mukaan
- taloudellisuus – opetustilat ovat tehokkaassa käytössä, opetusryhmien määrä, kuljetukset
- pedagogiset tarpeet – koulujen tilat vastaavat opetukselle asetettuja tavoitteita
- turvallisuus – tilat ja ympäristö ovat terveitä ja turvallisia
- tasapuolisuus – opetus voidaan järjestää mahdollisimman tasapuolisesti kaikille kunnan oppilaille

3. NYKYINEN PALVELUVERKKO JA PALVELUT

3.1. Kouluverkko

Perusopetuslain (628/1998) 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään perusopetusta sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta.

Lain 6 §:n 1 momentin mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämisspaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita.

Perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaan kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muuta perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta saavalle oppilaalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen järjestämään opetusta. Kunta voi perustellusti opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämisspaikkaa.

Oppilaalla on perusopetuslain 28 §:n perusteella oikeus käydä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua koulua. Oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin em. lähikouluun. Tällöin oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.

Perusopetuslaissa (32 §) säädetään myös koulumatkoista. Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua opiskelusta. Opetuksen järjestäjä voi määrittäjien selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin. (PoL 27 §).

Loimaan kaupungin kouluverkko käsittää lukuvuonna 2019 - 2020 seuraavat koulut:

Alakoulut:

Asemanseudun koulu (1-6lk), Melliläntie 65
Kauhanojan koulu (1-6lk), Vanha Hämeentie 240
Keskuskoulu (1-6lk), Kalevalankatu 12
Kirkonkylän koulu (1-6lk), Aapiskuja 5
Kojonkulman koulu (1-6lk), Kojonperäntie 36
Metsämaan koulu (1-6lk), Metsämaantie 614
Niinijoen koulu (1-6lk), Niinjoentie 845
Virttaan koulu (1-4lk), Virttaanraitti, 113

Yhtenäiskoulu:

Hirvikosken yhtenäiskoulu (1-9lk), Opintie 2

Yläkoulut:

Alastaron yläaste (7-9lk), Vahvalantie 4
Puistokadun koulu (7-9lk), Puistokatu 16

Lukuvuonna 2019 – 2020 esiopetusta järjestetään Kojonkulman koululla alkuopetuksen yhteydessä. Metsämaan ja Niinijoen kouluilla esiopetusta järjestetään omana ryhmänä.

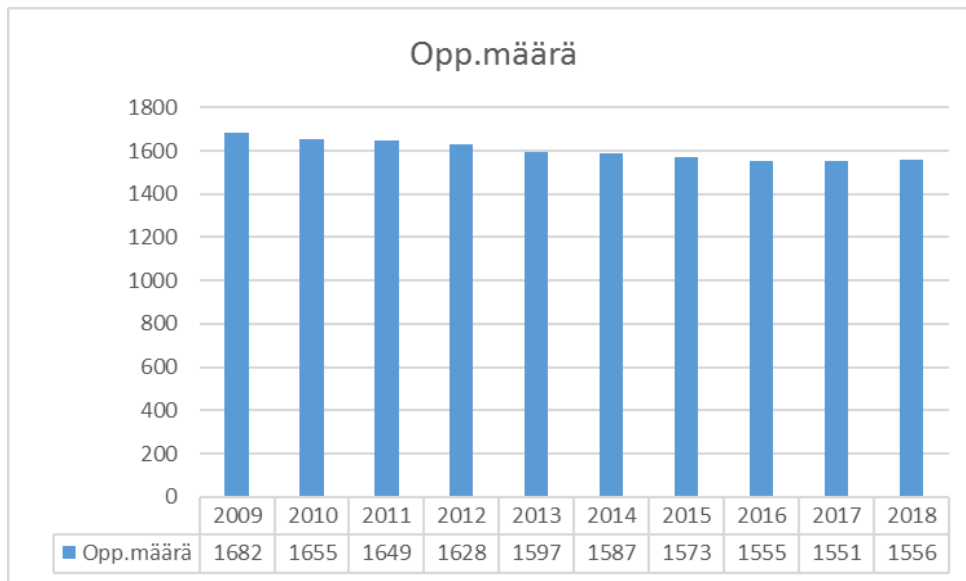

Kouluverkon maantieteellinen kattavuus on tällä hetkellä kohtalaisen hyvä. Pinta-alaltaan laajassa kunnassa koulukuljetuksessa olevien oppilaiden määrä on silti merkittävä. Kouluverkkoa tiivistettäessä kuljetuksessa olevien oppilaiden määrä lisääntyy.

3.2. Oppilasmäärien kehitys 2009 – 2018

Perusopetuksen oppilasmäärä on vähentynyt 126 oppilaalla (7.5 %) vuosina 2009 – 2018. Eniten oppilasmäärä on vähentynyt prosentuaalisesti Niinijoella (37 – 38 %), Virttaalla (34 – 35 %) ja Mellilän alueella (32 – 33 %). Hirvikosken alueella vähennys on ollut 7 – 8 %, keskustan alueella 6 – 7 % ja Alastaron alueella 1 – 2 %. Kojonkulmalla oppilasmäärä on pysynyt samana ja Metsämaalla kasvua on 7 – 8 %. Eniten kasvua oppilasmäärässä on tapahtunut Kauhanojalla (41 – 42 %).

Määrällisesti muutokset ovat seuraavat: keskusta-alue (-46), Hirvikoski (-35), Mellilä (-28), Niinijoki (-28), Virttaa (-8), Alastaro (-5), Kojonkulma (0), Metsämaa (+4), Kauhanoja (+20).

Edellä olevassa kuviossa olevat oppilasmäärät eivät sisällä Kirkonkylän ja Kojonkulman koulujen yhteydessä olevia esiopetuksen oppilaita. Kirkonkylässä esiopetusoppilaiden määrä on vaihdellut välillä 10 – 34 (keskiarvo 24) ja Kojonkulmalla välillä 5 – 11 (keskiarvo 8). Lukuvuonna 2018 – 2019 esiopetusta oli Kirkonkylän, Kojonkulman, Metsämaan, Niinijoen kouluilla (yhteensä 30 oppilasta).

Kouluun ilmoittautumisen yhteydessä huoltajalla on mahdollisuus anoa koulupaikkaa myös muualle kuin lähikouluun. Vuosittain 10-15 lasta aloittaa koulunsa muualla kuin lähikoulussa. Seuraavassa on esitetty näiden vaikutus koulujen oppilasmääriin.

Koulu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asemanseudun koulu	-2	0	-1	-1	-2	0	0	+1
Kauhanojan koulu	+1	+3	+1	+5	-1	+3	+5	+1
Keskuskoulu	0	-1	0	-4	0	-2	-6	-2
Kirkonkylän koulu	+1	0	+1	0	-2	-2	0	0
Kojonkulman koulu	0	+1	0	0	+1	+1	-1	+1
Metsämaan koulu	-1	0	+1	0	-3	-1	-2	+2
Niinijoen koulu	+2	0	0	0	+2	0	+1	0
Virttaan koulu	0	0	0	0	0	0	0	-1
HYK	-1	-3	-2	0	+5	+1	+3	-2

Eniten viime vuosina muualle kuin lähikouluun haluavista oppilaista on hyötynyt Kauhanojan koulu. Vuoden 2009 kouluverkkoselvityksen yhteydessä määriteltiin, että mm. Mäenpään ja Alhonkedon alueelta on mahdollista päästä Kauhanojan koululle. Lisäksi edellisissä luvuissa näkyy myös se, että Kauhanojan koululla on tarjolla pienryhmäopetusta, jossa on lapsia keskusta-alueelta. Keskuskoulun ja Hirvikosken yhtenäiskoulun välillä on vuosittain siirtymiä molempiin suuntiin, mutta niillä ei ole olennaista vaikutusta koulujen oppilasmääriin. Kyläkoulujen alueelta Hirvikoskelle ja keskusta-alueelle tapahtuvat siirtymät perustuvat lähinnä oppilaiden tuen tarpeeseen (pienryhmäopetus).

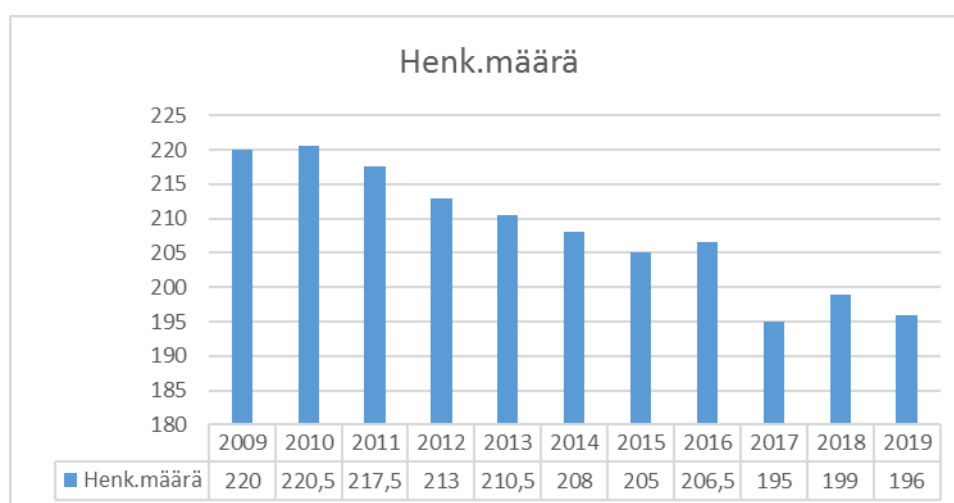
3.3. Opetusryhmien määrät 2009 – 2019

Oppilasmäärän väheneminen ja kouluverkkoon tehdyt ratkaisut näkyvät opetusryhmien määrissä. Pienryhmien määrän tilapäisessä vähenemisessä (2015 – 2017) näkyy erityisopetuksen keskittäminen. Mellilän alueella asuville pienryhmäopetus järjestetään Keskuskoululla ja Alastaron alueella asuville Hirvikosken yhtenäiskoulussa. Sen sijaan lukuvuonna 2018 – 2019 pienryhmäopetuksen tarve lisääntyi, mikä näkyy ryhmämäärän kasvuna. Vuosina 2014 – 2018 yleisopetuksen ryhmien muutokset selittyvät lähinnä ikäluokkien kokovaihteluilla ja oppilaiden jakautumisella eri koulujen kesken.

Vuosi	Yleisopetus	Pienryhmät	Yhteensä
2009	87	19	106
2010	89	20	109
2011	90	20	110
2012	89	18	107
2013	87	17	104
2014	85	17	102
2015	82	15	97
2016	85	15	100
2017	85	14	99
2018	86	17	103
2019	84	17	101

3.4. Henkilöstö

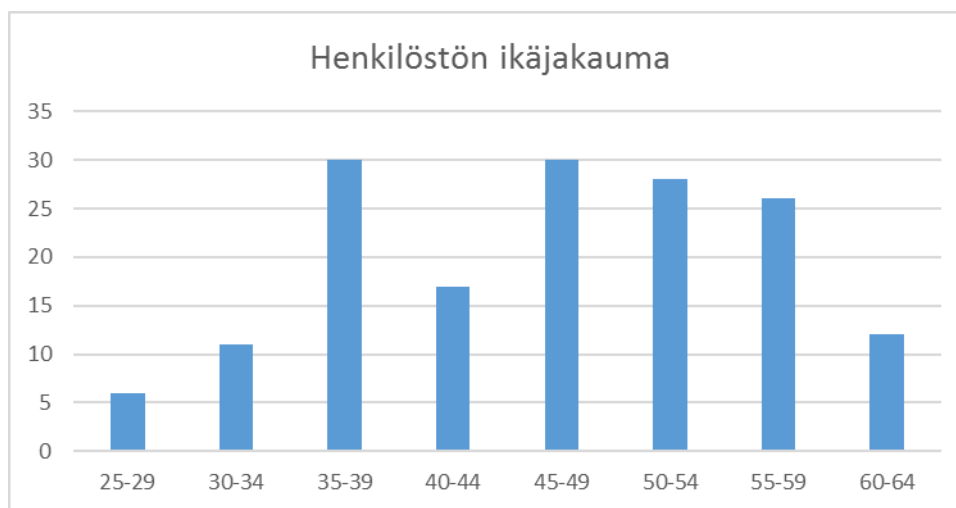
Oppilasmäärien väheneminen sekä erilaiset kouluverkon ja palvelurakenteen muutokset näkyvät myös henkilöstömäärässä.

Opettajia oli tarkastelujakson alussa 159 ja lopussa 135. Koulunkäynnin-ohjaajien määrä vaihtelee vuosittain. Enimmillään ohjaajia on ollut 55, viime vuosina määrä on ollut 43 – 50 välillä. Vaihtelua aiheuttaa oppilaiden tuen tarpeen muutokset. Lisäksi henkilöstöön kuuluvat 3 – 4 aamu- ja iltaopetuksen ohjaajaa, kuusi opiskeluohjauksen henkilöä (kuraattorit, psykologit), viisi palvelusihteeriä sekä sivistysjohtaja. Vuonna 2017 henki-

löstössä tapahtuu merkittävä vähennys (19 henkilöä), kun lukiokoulutus siirtyi koulutuskuntayhtymälle. Vastaavasti opiskeluhuollon henkilöstö lisääntyi kolmella, kun perusopetukseen saatiin yksi kuraattori lisää ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskeluhuoltohenkilöstöstä tuli kaupungin työntekijöitä (aiemmin ostopalveluna).

Ohessa henkilöstön (toistaiseksi voimassa oleva virka-/työsuhde) ikäjakama:

Naisten osuus koko henkilöstöstä on noin 85 % ja opettajista noin 79 %.

Henkilöstön määrä on tällä hetkellä aika lailla sopiva suhteessa oppilasmäärään. Jatkossakin tulee erityisesti kiinnittää huomiota vapautuvien virkojen täyttämiseen. Henkilöstön määrää pitää sopeuttaa oppilasmäärien vähenemiseen ja rekrytoinnissa on perusteltua korostaa myös esim. kaksospätevyiden omaavia hakijoita. Tämä antaa mahdollisuuksia henkilöstön yhteiskäyttöön eri kouluasteilla. Eläköityminen lienee tulevina vuosina sellaista, että oppilasmäärän väheneminen ei aiheuta suurempia ongelmia.

Koulunkäynninohjaajia Loimaalla on melko runsaasti, mikä johtuu mm. erityisopetuksen laajuudesta. Loimaa tarjoaa erityisopetusta myös naapurikuntien oppilaille. Erityisesti kehitysvammaisten opetuksessa tarvitaan paljon ohjaajaresursseja.

Opettajista muodollisesti päteviä on noin 94 %, mitä voidaan pitää hyvänä (valtakunnan taso n. 88 %). Luokanopettajista muodollisesti päteviä on 100 %, aineenopettajista 91 % ja erityisopettajista 90 %. Erityisesti erityisopettajien kohdalla tilanne on viime vuosina parantunut merkittävästi. Koulunkäynninohjaajilla on oikeastaan kaikilla vaadittava koulutus ja monilla suoritettuna myös ohjaajan ammattitutkinto.

Henkilökunnan vaihtuvuus on viime vuosina ollut melko vähäistä. Muutosta ovat aiheuttaneet lähinnä eläköitymiset ja erilaisten virkavapaiden aiheuttamat henkilöstövaihdokset. Avoinna olleisiin virkoihin ja toimiin on ollut pääsääntöisesti hyvin hakijoita. Henkilöstön oikealla mitoituksella

vaikutetaan osaltaan henkilöstön pysyvyyteen sekä toisaalta hakijoiden määrään ja tasoon.

Lukuvuonna 2019 – 2020 määräaikaisessa virka-/työsuhteessa on n. 23 % henkilöstöstä. Määräaikaisuuksien perusteena ovat lähinnä sijaisuudet, muodollisen kelpoisuuden puuttuminen ja erilaiset tilapäiset tehtävien hoidon järjestelyt.

Koulujen opetus- ja kasvatushenkilöstö lv. 2019 2020:

Koulu	Opettajat	Koulunkäynnin-ohjaajat
Asemanseudun koulu	3	2
Kauhanojan koulu	5	3
Keskuskoulu	29	9
Kirkonkylän koulu	8	4
Kojonkulman koulu	3	1
Metsämaan koulu	5	2
Niinijoen koulu	4	1
Virttaan koulu	2	0
Alastaron yläaste	15	2
Puistokadun koulu	22	3
HYK	39	19

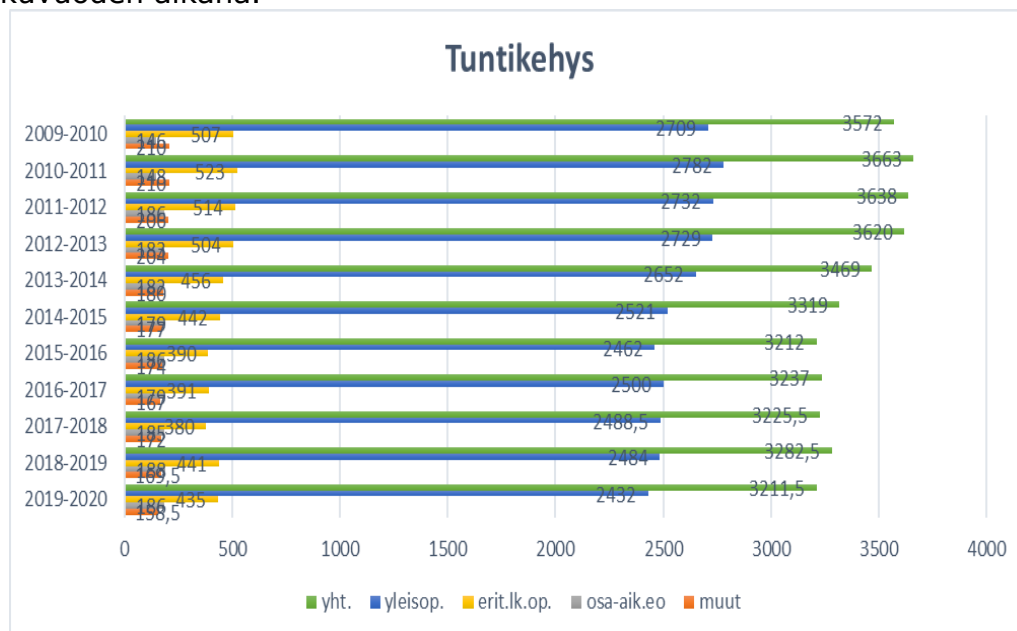
Metsämaan koulun opettajista yksi on esiopetuksen opettaja ja yksi kiertävä englanninopettaja. Niinijoen koulun opettajista yksi on esiopetuksen opettaja.

Perusopetuksen henkilöstö nimikkeittäin:

Nimike	Lukumäärä (8/2019)
Sivistysjohtaja	1
Palvelusihteeri	5
Rehtori	4
Luokanopettaja	55
Lehtori	30
Pt. tuntiopettaja	22
St. tuntiopettaja	2
Erytisluokanopettaja	12
Erytisopettaja	8
Esikoulun opettaja	2
Koulunkäynninohjaaja	46
Apip -ohjaaja	3
Koulukuraattori	3
Koulupsykologi	3
Yhteensä	196

3.5. Tuntikehys 2009 – 2019

Tuntikehys on koulujen kokonaistuntimäärä, joka käytetään tuntijaon mukaisen oppituntien toteuttamiseen ja opetusryhmien muodostamiseen lukuvuoden aikana.

Tuntikehys on viime vuosina vähentynyt erityisesti yleisopetuksessa. Tämä on lähinnä johtunut kouluverkon rakenteellisista muutoksista, oppilasmäärien ja ryhmäkokojen pienenemisestä (jakotuntien määrä). Erityisluokkaopetuksen vähentyminen on korvautunut osittain osa-aikaisen erityisopetuksen tuntiresurssin kasvuna. Muut tunnit ovat erityistehtävätunteja, kerho- ja tukiopetustunteja. Viimeisen seitsemän vuoden aikana tuntikehystä on vähennetty noin 400 tuntia (noin 11 %).

Tuntijako 2016:

Vuosiluokka	Loimaa	OPH
1	19	19
2	19	19
3	22	22
4	24	24
5	25	25
6	25	25
7	30	29
8	30	29
9	30	30
yhteensä	224	222

Valiokunnan päätöksen mukaisesti kolmannella vuosiluokalla on opetusta 24 tuntia/viikko (yhdysovetus). Koska merkittävä osa oppilaista on kuljetuksessa, on katsottu perustelluksi, että yläkoulussa kaikilla vuosiluokilla on sama tuntimäärä (erilliskuljetukset/kuljetusten odotukset). Vuonna 2020 alkaa A1-kielen opetus jo ensimmäiseltä vuosiluokalta. Tällöin minimituntimäärä 1-2-luokilla on 20 ja perusopetuksen kokonaistuntimäärä 224.

Vuosiluokkakohtaisen opetuksen määrää on viimeisten 6 – 7 vuoden aikana vähennetty, sillä enimmillään Loimaalla oli opetusta 10 – 12 vuosiviikkotuntia yli valtakunnallisen minimin. Tällä hetkellä Loimaalla on 4 vuosiviikkotuntia yli valtakunnallisen minimin.

Keskimääräiset ryhmäkoot ovat Loimaalla olleet viime vuosina 16,7 – 18,2 (1-2lk), 17,6 – 18,6 (3-6lk) ja 15,6 – 17,1 (7-9lk). Keskimääräisten ryhmäkokojen voidaan todeta olevan hyvällä tasolla valtakunnallisessa vertailussa. Sen sijaan ryhmäkokojen vaihtelut ovat suuria niin eri ryhmien kuin eri koulujenkin kesken. Alakouluissa suurimmat ryhmät ovat viime vuosina olleet 24 – 26 oppilasta ja pienimmät 10 – 12 oppilasta. Yläkouluissa ryhmä koko on yleensä ollut 14 – 18 oppilasta, silloin tällöin on voinut olla 20 oppilaan ryhmiä. Keskimäärin suurimmat ryhmät ovat olleet Puistokadun koululla.

Kouluverkkorakenteen toteuttamisaikataulusta päätettäessä tulee ottaa huomioon kyläkoulujen vuorokurssijärjestelmä. Vuorokurssijärjestelmässä yhdysluokat opiskelevat reaaliaineissa ylemmän vuosiluokan oppisisältöjä lukuvuonna, joka päättyy parillisena vuotena. Tämän takia opetuksellisesti sopivin ajankohta yhdysluokkaopetuksessa oleville oppilaille olisi siirtyä vuosiluokkaopetuksen luokkiin parillisena vuonna päättyvinä lukuvuosina.

3.6. Erityisopetus

Loimaalla osa-aikaista erityisopetusta järjestetään kaikilla kouluilla. Osa-aikaista erityisopetusta tarjoavia opettajia on kahdeksan. Vuosittain ko. opetukseen osallistuu noin 24 – 25 % oppilaista. Valtakunnan tasolla osa-aikaiseen erityisopetukseen on osallistunut noin 23 % oppilaista.

Pienryhmiä oli lukuvuonna 2018 – 2019 yhteensä 17. Ryhmät ovat Hirvikosken yhtenäiskoulussa (9), Kauhanojan koululla (2), Keskuskoululla (4) ja Puistokadun koululla (2). Pienryhmien määrää on aiempina vuosina pystytty vuoden 2009 kouluverkkoselvityksen tavoitteiden mukaisesti vähentämään. Painopistettä on siirretty osa-aikaiseen erityisopetukseen ja toisaalta erityisen tuen oppilaita opiskelee aiempaa enemmän myös yleisopetuksen ryhmissä. Ryhmien määrää on vähentänyt myös pienryhmäopetuksen keskittäminen (Mellilä -> Keskuskoulu, Alastaro -> Hirvikosken yhtenäiskoulu). Sen sijaan lukuvuonna 2018 – 2019 pienryhmien määrä lisääntyi edelliseen lukuvuoteen verrattuna kolmella. Lisäys perustuu pienryhmäopetusta tarvitsevien oppilaiden määrän lisääntymiseen.

Loimaalla **erityisen tuen oppilaita** on noin 9,1 % oppilaista, kun valtakunnan tasolla osuus on noin 7,7 % (2017). Erityisoppilaita 16 % on integroitu kokonaan yleisopetuksen ryhmiin, 63 % osin integroitu yleisopetuksen ryhmiin ja kokonaan erityisryhmissä opiskelee 21 % oppilaista. (Valtakunnallisesti vastaavat osuudet ovat 21 %, 42 %, 37 %). Erityisopetuksen järjestäminen kokonaan tai osittain muun opetuksen yhteydessä on yleistynyt. Osa-aikaista erityisopetusta on Loimaalla käyttänyt 23 % oppilaista. Valtakunnan tasolla osa-aikaiseen erityisopetukseen on osallistunut noin 22 % oppilaista. Loimaalla tehostetun tuen oppilaiden osuus on noin 11,3 %. (vastaava osuus valtakunnan tasolla on 9,7 % (2017)).

Loimaalla on **erityisopetusopimuksia** naapurikuntien kanssa. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti.

Nykyinen malli tarkoittaa lähinnä sitä, että keskusta-alueen pienryhmäopetusta tarvitsevien oppilaiden opetus tapahtuu alakouluaiikana joko Kauhanojan koululla tai Keskuskoululla. Mellilän alueelta oppilaat tulevat Keskuskoululle ja/tai Hirvikosken yhtenäiskoululle. Yläkouluikäisten opetus on vastaavasti Puistokadun koululla tai Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muiden alueiden (Alastaro, Hirvikoski, Kojonkulma, Metsämaa, Niinijoki, Virtaa) oppilaiden pienryhmäopetus järjestetään Hirvikosken yhtenäiskoululla.

Nykyisen mallin hyviä puolia ovat mm:

- pienryhmät ovat tehokkaassa käytössä
- ryhmissä on enintään kolmen eri vuosiluokan oppilaita
- henkilöstöllä on vertaistukea omassa koulussa

Nykyisen mallin huonoja puolia ovat mm:

- joidenkin pienryhmän oppilaiden pitkätköt koulumatkat
- useilta kouluilta puuttuu pienryhmän tarjoama tukimuoto opetuksen järjestämisessä

Pienryhmien määrä on viime vuosina vähentynyt, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että tarvetta pienluokkapaikoille tulee koko ajan lisää. Tämä näkyi jo lukuvuonna 2018 – 2019 pienryhmien määrän kasvuna.

3.7. Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä.

Opiskeluhoollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa opiskeluhoollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa opiskelijan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Opiskeluhoollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään koulu yhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää opiskeluhoollon suunnitelmallista arviointia.

Opiskeluhoolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon.

Opiskeluhoollon kokonaisuuteen sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon

palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla:

- 1) edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa
- 2) tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia

Koulupsykologit ja – kuraattorit ovat ehkäisemässä lasten ja nuorten ongelmia sekä katkaisemassa oppilaiden syrjäytymiskehitystä. Varhainen tuki järjestetään ensisijaisesti koulupsykologien ja – kuraattorien toimintana.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Terveydenhuoltolain mukaisilla koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla:

- 1) edistetään ja seurataan oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta
- 2) edistetään ja seurataan opiskelijoiden tervettä kasvua ja kehitystä, hyvinvointia ja opiskelukykyä
- 3) tunnistetaan opiskelijoiden varhaisen tuen tarpeet ja järjestetään tarvittava tuki sekä ohjataan hoitoon ja tutkimuksiin

Lisäksi kouluterveydenhuollossa tuetaan vanhempien ja huoltajien hyvinvointia ja kasvatustyötä. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ohjaa oppilaan tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon terveydenhuollon yksikköihin.

Opetussuunnitelman mukaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on tieto oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhoollosta. Oppilaitoksen ja opiskeluhoollon henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoollon etuuksia ja palveluja.

Opiskeluhoollotyötä ohjaavia periaatteita ovat:

- monialainen yhteistyö, yhteisöllisyys ja moniammatillisuus
- luottamuksellisuus
- opiskelijan ja huoltajan kunnioittaminen sekä osallisuuden tukeminen
- opiskeluhoollon tarpeen oikea-aikainen tunnistaminen
- opiskeluhoollon riittävä saatavuus
- uusien toiminta- ja ratkaisumallien kehittäminen

Perusopetuksessa on lukuvuonna 2019 – 2020 kaksi koulukuraattoria ja kaksi koulupsykologia. Laskennallisesti kullakin kuraattorilla ja psykologilla on noin 770 oppilasta. Oppilasmäärä sekä yksiköiden määrä/työntekijä on suurehko. Oppilasmäärän väheneminen ja mahdollinen toimintojen keskitäminen helpottavat jatkossa resurssitilannetta ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämistä.

3.8. Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa.

Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen
- lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisinä tavoitteina ovat:

- Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen
Tällöin toiminta tulee rakentaa jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle ja lähtökohtana ovat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet.
- Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen
Lasten rohkaisu ja kannustaminen tukevat itsetunnon kehitystä, ja samalla lapset oppivat luottamaan omiin taitoihinsa. Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten harrastuneisuutta ja tutustuttaa mahdollisuuksien mukaan erilaisiin vapaa-ajan harrastuksiin.
- Eettisen kasvun tukeminen
Eettisinä lähtökohtina aamu- ja iltapäivätoiminnassa ovat perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa sovitut yhteiset kasvatuseriaatteen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa korostuu lapsilähtöisyys. Lapset ovat ikä- ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään ja teoistaan vastuullisia.
- Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen
Toiminta toteutetaan niin, että se lisää lasten onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta. On tärkeää, että lapset tulevat kuulluksi toiminnassa ja voivat osallistua sen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tavoitteena on, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaisesti tukea ja ohjausta. Lasten tulee ikätasonsa mukaisesti saada koke-

muksia osallisuudesta. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä.

1.-6.-luokkalaisille kohdennettua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään joka päivä kaikilla alakouluilla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla, mikäli toimintaan osallistuu riittävä määrä oppilaita (5 oppilasta aamutoimintaan ja 7 oppilasta iltapäivätoimintaan).

Vuosittain toiminnan piirissä on lapsia 170 – 180.

Toiminta-aika on päivisin klo 7.30 – 16.30.

Päätoimisia aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajia on kolme ja lisäksi vuosittain toimintaan osallistuu 25 – 30 koulunkäynninohjaajaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tuotot (valtionavustus ja asiakasmaksut) ovat vuositasolla noin 265 000 euroa ja toimintakulut noin 500 000 euroa. Toimintakuluihin vaikuttaa olennaisesti vuosittain osallistuvien lasten määrä ja osallistumisaika (ohjaustuntien määrä). Syksyllä 2019 Keskuskoulun apip-toiminta siirrettiin vuokratiloista koulun tiloihin, mikä vähentää vuokrakustannuksia.

3.9. Oppilaaksi ottoalueet ja koulukuljetukset

Perusopetuslaki 6 §, oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaiaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämispaikka.

Perusopetuslaki 32 §, koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

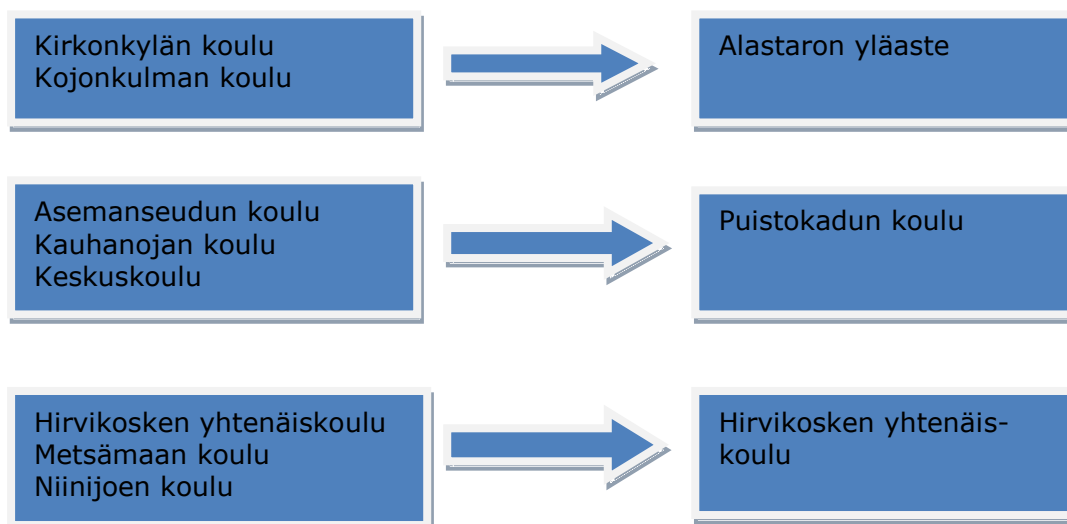
Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Loimaan kaupungin oppilaiden lähikoulun määräytyminen ja oppilaaksi ottamisen periaatteet sekä koulukuljetussääntö on hyväksytty vuonna 2016.

Lapsen lähikoulu (ensisijainen koulupaikka) määräytyy 1-6-luokilla lapsen osoitteen (väestörekisteriin merkityn virallisen asuinpaikan) perusteella eli lähikoulu on maantieteellisesti lähin koulu.

Lapsen lähikoulu määräytyy 7-9-luokilla alakoulun mukaisesti seuraavasti:

Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan koulupaikka määräytyy ensisijaisesti lähikouluperiaatteen mukaan. Oppilaan erityisen tuen tarpeesta riippuen, hänelle voidaan osoittaa koulupaikka lähikouluperiaatteesta poiketen. Koulupaikkaa määriteltäessä otetaan huomioon, että

- se on perusteltua oppilaan tarvitsemien tukitoimien kannalta
- se on tarkoituksenmukaista toimivien opetusryhmien muodostamiseksi
- se on tarkoituksenmukaista lapsen asuinpaikan ja kuljetusjärjestelyjen takia

Opetuksen järjestäjä voi osoittaa lapsen lähikouluksi jonkin muun kuin maantieteellisen lähikoulun, jos

- sillä voidaan tasoittaa oppilaiden jakautumista eri koulujen kesken
- se on tarkoituksenmukaista lapsen asuinpaikan ja kuljetusjärjestelyjen takia
- se on tarkoituksenmukaista toimivien opetusryhmien muodostamiseksi
- se on perusteltua oppilaan tarvitsemien tukitoimien kannalta
- se on perusteltua lapsen terveydentilan kannalta
- lapsen osoitteen mukainen lähikoulu on täynnä

Loimaan kaupungilla on kouluyhteistyösopimus Kosken TI kunnan ja Oripään kunnan kanssa. Asemanseudun koulun oppilaista osa siirtyy vuosittain yläkouluun Kosken Seudun yläasteelle. Yhteistyö Oripään kunnan kanssa on päättymässä siten, että ensimmäiset yläkoululaiset aloittavat opintonsa Pöytyällä syksyllä 2019.

Lisäksi Loimaan kaupungilla on erityisopetussopimukset naapurikuntien kanssa. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa.

Oman leimansa kaupungin opetuspalveluille antaa myös **koulukuljetusten** suuri määrä. Kuljetusedun saavia oppilaita oli noin 550 (35,0 %, valtakunnallinen osuus noin 22 %). Lisäksi maksullisessa koulukuljetuksessa on vuosittain 40 - 50 oppilasta. Esiopetuksen oppilaista vuosittain kuljetuksen piirissä on 25 - 35.

Kunta järjestää kuljetusedellytysten täytyessä maksuttoman koulukuljetuksen oppilaalle ensisijaisena koulupaikkana osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan.

Koulumatkan pituus

0.-2.-luokan oppilaan koulumatka on yli kolme (3) kilometriä.

3.-9.-luokan oppilaan koulumatka on yli viisi (5) kilometriä.

Perusopetuslain 17 §:n 2 momentin mukaiseen erityiseen tukeen siirrettyjen oppilaiden koulukuljetus järjestetään yksilökohtaisesti (asiantuntijalausuntojen perusteella).

Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta järjestää kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta.

Koulumatkan vaikeus ja rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava

4. TALOUS

4.1. Rahoitus

Kunnille myönnettävä esi- ja perusopetuksen valtionosuus on osa kunnan **peruspalvelujen valtionosuutta**, jonka myöntää valtiovarainministeriö. Rahoituksesta säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009) ja sen muutoksessa (676/2014). Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2019 on 25,37 %. Kunnan omarahoitusosuus vuonna 2019 on 3 524,51 euroa asukasta kohden.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskennalliset kustannukset saadaan laskemalla yhteen tulot, jotka saadaan kertomalla ikäluokittaiset perushinnat asianomaisiin ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määrillä. Näin saatuun summaan lisätään kunnan sairastavuuden, työttömyyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristolaisuuden, asukastiheyden ja koulutustaustan perusteella määritellyt laskennalliset kustannukset.

Koska kunnan peruspalvelujen valtionosuudet maksetaan kunnille kunkin kunnan oppilas- ja muiden ikäluokkien perusteella, järjestelmä edellyttää kotikuntalaskutusta oppilaan käydessä koulua muussa kuin oman kunnan koulussa. Oppilaan kotikunnalle on säädetty velvollisuus maksaa kotikuntakorvausta 6-15 -vuotiaasta tai muusta oppivelvollisuuttaan suorittavasta oppilaasta sille opetuksen järjestäjälle, jonka opetukseen oppilas on osallistunut. Valtiovarainministeriö hoitaa kotikuntalaskutuksen keskitetysti hallinnollisena palveluna ns. clearing -järjestelmällä.

Kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6, 7-12- ja 13-15 -vuotiaille. Valtiovarainministeriö vahvistaa kotikuntakorvauksen laskennan perusteena olevan kotikuntakorvauksen perusosan vuosittain. Kotikuntakorvauksen perusosa vuonna 2019 on 6 600,17 euroa.

Kotikuntakorvaus saadaan kertomalla kotikuntakorvauksen perusosa 6-vuotiaiden oppilaiden kertoimella 0,61, 7-12-vuotiaiden osalta kertoimella 1,00 ja 13-15-vuotiaiden osalta kertoimella 1,60. Kotikuntakorvaus kunnalle on 100 %. Kotikuntakorvauksen perusteena olevat oppilaat ja niiden

kotikunnat määräytyvät varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden lopun tilanteen (31.12.) mukaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää esi- ja perusopetukseen rahoitusta sellaisen toiminnan osalta, jota valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien ikäluokkapohjainen valtionosuus ei kata. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta rahoituksen osuudesta säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009).

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima esi- ja perusopetuksen rahoitus sisältää mm. seuraavaa: lisäopetuksen rahoitus, maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus, muille kuin oppivelvollisille järjestettävän esi- ja perusopetuksen rahoitus, pidentyn oppivelvollisuuden oppilaiden rahoitus, joustavan perusopetuksen rahoitus.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää hallinnoimastaan rahoituksesta järjestäjäkohtaisesti. Rahoitus perustuu oppilasmääriin ja oppilasta kohti vahvistettaviin yksikköhintoihin.

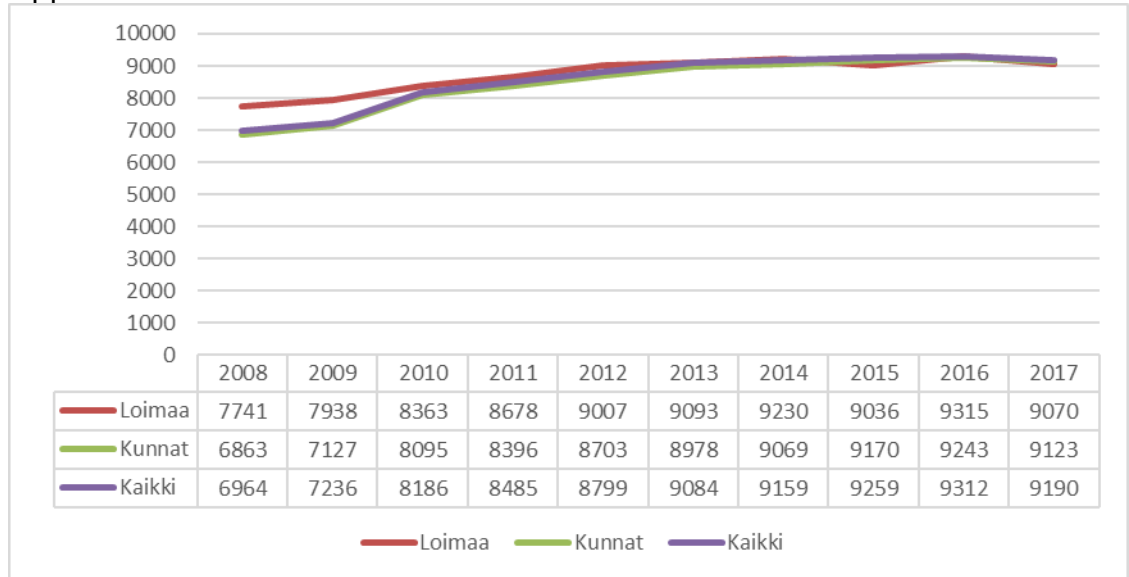
Aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta valtionosuutta myönnetään kunnille, jotka järjestävät toimintaa ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta erityisopetukseen otetuille tai siirretyille oppilaille.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuus perustuu kunnille myönnettyyn suoritepäätökseen. Valtionosuuden peruste muodostuu suoritteina käytettävien ohjaustuntien lukumäärän ja ohjaustunnin yksikköhinnan tulosta. Yksikköhinta on kaikille kunnille sama. Vuonna 2019 se on 26,00 euroa/ohjaustunti. Suorite- ja yksikköhintapäätös tehdään valtion talousarvion rajoissa. Käyttökustannuksiin myönnetään valtionosuutta 57 prosenttia kunnalle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistetun tuntimäärän ja ohjaustunnin hinnan tulosta.

4.2. Kustannusten vertailutietoja

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Oppilaskohtaiset kustannukset:

OPH:n raportin mukaan vuonna 2017 oppilaskohtaiset kustannukset 40 - 100 oppilaan kouluissa olivat noin 10 300 - 11 500 euroa, 100 - 200 oppilaan kouluissa noin 8 700 - 9 500 ja yli 200 oppilaan kouluissa noin 8 400 - 8 600 euroa.

Koulutuksen kustannusten kehitykseen liittyvät olennaisesti oppilasmäärän muutokset. Oppilasmäärän pysyessä ennallaan kustannuspainetta syntyy palkkauksen kehityksestä sekä yleisestä kustannusten noususta. Oppilasmäärän noustessa kustannukset saattavat pysyä ennallaan tai nousta vain vähän, mutta nousta portaittain oppilasmäärän kasvaessa siten, että joudutaan perustamaan uusia ryhmiä. Vastaavasti oppilasmäärän laskiessa kustannusten kehitys absoluuttisesti saattaa pysähtyä, mutta oppilasta kohti laskien koulutus tulee yhä kalliimmaksi niin kauan kuin oppilasmäärä vähenee siten, ettei ryhmien määrää voida laskea tai toimintoja keskittää.

Vertailutietoja (v. 2017) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetus-tunnit/opp.	Opetus €/tunti	Kuljetus-oppilaat	Kuljetus €/opp.	Ruokailu €/opp./pv	Yhteensä €/opp.
Forssa	1 497,5	73	70	194,5	1 589	2,64	9 291
Kauhajoki	1 377	75	65	529,5	1 579	3,62	9 283
Lieto	2 450,5	66	67	544,5	982	2,52	8 193
Loimaa	1 552,5	81	58	593	1 774	3,27	9 070
Naantali	1 996,5	67	71	368,5	1 853	3,61	8 558
Uusikaupunki	1 325,5	77	63	362,5	921	2,94	9 436
Kunnat yhteensä	524 428,5	70	68	112 693,5	1 647	2,79	9 123

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehyys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehyksen vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuonna 2017 Loimaan kaupungissa op-

pilaskohtaiset kustannukset olivat alle valtakunnan keskiarvon. (edellä olevan taulukon luvut eivät sisällä sairaala- ja vammaisopetusta).

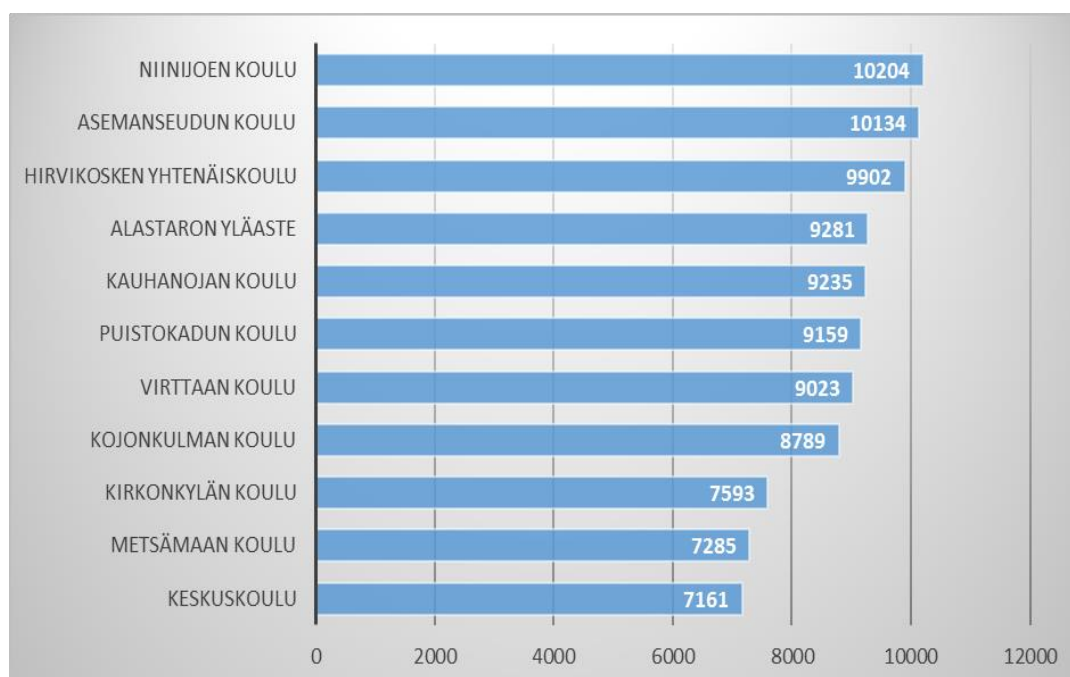
Toimintatuottojen ja -kulujen (opetus) muutos 2012 – 2018 (1 000 euroa):

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	m-% 12/18
Toimintatuotot	1 535	1 491	1 398	1 317	1 323	1 465	1 387	-9.6
Henkilöstökulut	11 221	11 104	11 329	11 042	11 065	9 554	9 726	-13.3
Palvelujen ostot	4 002	4 154	4 135	3 875	4 052	4 541	4 370	+9.2
Aineet ja tarvikkeet	508	446	426	399	456	420	416	-18.1
Muut kulut	1 884	2 086	2 025	1 998	2 004	1 646	1 822	-3.3
Toimintakulut yht.	17 615	17 790	17 915	17 314	17 578	16 162	16 333	-7.3
Toimintakate	16 080	16 299	16 517	15 997	16 255	14 697	14 946	-7.1

Vuodesta 2012 alkaen Loimaan kaupungissa on toteutettu kouluverkon uudistamista, minkä vaikutukset näkyvät myös toimintakuluissa. Perusopetuksen tunti-kehystä on vähennetty ko. ajanjaksona, kun oppilasmäärä on vähentynyt. Vuoden 2017 alusta lukiokoulutus siirtyi Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymälle. Nämä ratkaisut selittävät palvelujen ostojen kasvua ja henkilöstömenojen vähenemistä.

Henkilöstömenojen osuus opetuspalvelujen toimintakuluista on 59,5 %, palvelujen ostojen 26,8 %, muiden kulujen (vuokrat) 11,2 % ja aine- ja tarvikemenojen 2,5 %. Tulot muodostuvat pääosin vieraskuntalaisten opetuksen järjestämisestä, apip-toiminnan maksuista ja erilaisiin hankkeisiin myönnettyistä valtionavustuksista. Tuloissa ovat mukana myös kotikuntakorvaukset, jotka ovat viime vuosina olleet 0,9 – 1,0 milj. euroa.

Koulujen oppilaskohtaiset kustannukset (netto) vuonna 2018

Kustannukset sisältävät varsinaisen opetustoiminnan (yleis- ja erityisopetukseen liittyvät henkilöstökulut, palvelujen ostot, aine- ja tarvikemenot sekä erilaiset

muut kulut, esim. vuokrat), ns. tukipalvelut (opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut sekä opetuksen ostopalvelut (sairaalakoulujaksot, tuki- ja ohjauksen käynnit, lastensuojelulain perusteella sijoitettujen lasten maksuosuudet jne.), hallinnon (opetustoimen hallinto, sisäinen henkilöstö- ja taloushallinto, erilaiset kehittämishankkeet jne.), ruokahuollon, kiinteistönhoidon ja koulukuljetukset. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kustannukset eivät ole edellisissä luvuissa mukana. Vuonna 2018 keskimääräinen oppilaskohtainen kustannus oli 8 722 €/opp. Jos aamu- ja iltapäivätoiminta lasketaan mukaan, oli keskimääräinen oppilaskohtainen kustannus 9 036 €/opp. Pienten koulujen kohdalla oppilaskohtaiset kustannukset voivat muuttua vuosittain olennaisesti oppilasmäärän vaihdellessa.

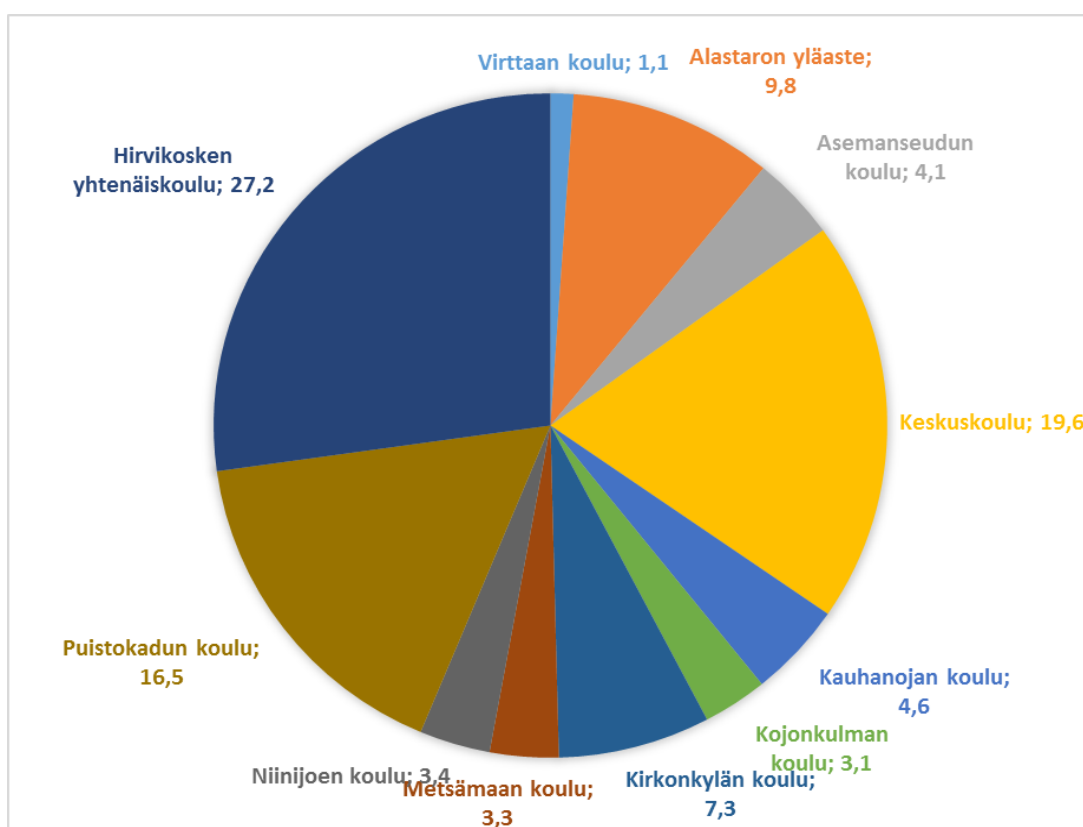
Vuonna 2018 opetustoiminnan kulut olivat noin 9 340 000 €, ruokahuollon 910 000 €, koulukuljetukset 1 028 000 €, kiinteistöhoito 2 051 000 € sekä tukipalvelut, opetuspalvelujen ostot ja hallinto yhteensä noin 437 000 euroa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kustannukset olivat noin 495 000 €.

Kustannusten osuus (%) kouluittain:

Koulu	Opetus	Kuljetus	Ruokahuolto	Kiinteistöhuolto	Muut
Asemanseudun koulu	51.5	13.0	4.7	28.1	2.7
Kauhanojan koulu	64.0	13.0	6.3	13.7	3.0
Keskuskoulu	69.2	3.6	8.1	15.2	3.9
Kirkonkylän koulu	58.5	8.4	11.2	18.3	3.6
Kojonkulman koulu	63.5	8.8	6.3	18.3	3.1
Metsämaan koulu	65.1	12.1	8.1	10.9	3.8
Niinijoen koulu	54.9	10.4	5.8	26.2	2.7
Virttaan koulu	64.6	3.6	9.4	19.4	3.0
Alastaron yläaste	65.0	12.2	9.1	10.7	3.0
Puistokadun koulu	76.4	2.3	5.1	13.2	3.0
HYK	70.9	8.8	4.5	13.0	2.8
Yhteensä	67.8	7.5	6.6	14.9	3.2

Muut kustannukset muodostuvat tukipalveluista, opetuspalvelujen ostoista ja hallinnosta.

Koulujen osuus (%) kokonaiskuluista:

5. OPPILASENNUSTEET / PALVELUTARVEKEHITYS

Tällä hetkellä (vuonna 2019) opetuspalvelujen laajuus on kauttaaltaan oppilasmäärän mukainen ja oppilaskohtaiset kustannukset ovat valtakunnallisen keskiarvon tasolla. Voimakas oppilasmäärän väheneminen jatkossa edellyttää palvelurakenteen ja palvelujen sopeuttamista.

Oppilasmäärän väheneminen selittyy lähinnä syntyvyyden laskusta ja Ori-pään yläkoululaisten opetuksen järjestämistä koskevasta muutoksesta (siirtyvät portaittain syksystä 2019 alkaen Pöytyälle).

Vuosina 2011 – 2018 syntyneet lapset alueittain:

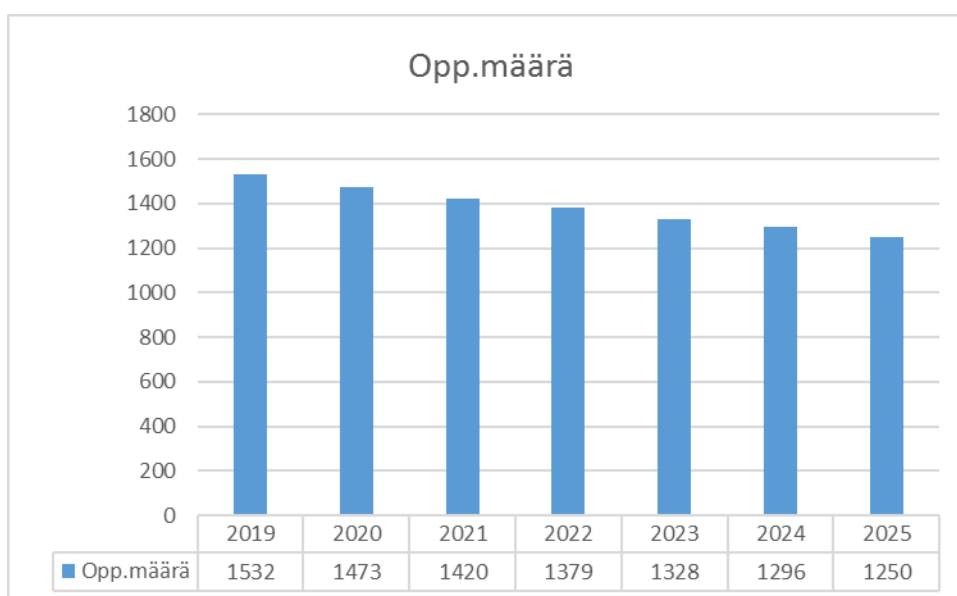
Alue	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	keskiarvo 2011-2018
Loimaa/Kauhanoja	78	86	78	65	61	58	86	55	71
Mellilä	11	10	10	16	7	11	8	5	10
Hirvikoski	26	27	24	17	25	10	12	10	19
Niinijoki	7	4	6	5	6	4	6	3	5
Virttaa	8	4	2	1	5	7	3	8	5
Alastaro	13	25	16	15	19	11	17	20	17
Kojonkulma	3	5	3	3	9	3	2	3	4
Metsämaa	11	7	7	8	3	8	6	6	7
Yhteensä	158	168	146	130	135	112	140	110	137

Syntyneiden määrä on kääntynyt laskuun vuodesta 2013 alkaen. Vuosina 2011-2014 syntyneitä on yhteensä 602, 2015-2018 syntyneitä on yhteensä 497. Virttaalla ja Kojonkulmalla vuosina 2015 – 2018 syntyneitä on enemmän kuin vuosina 2011 - 2014 syntyneitä. Muilla alueilla on viime vuosina syntynyt vähemmän lapsia kuin tarkastelujakson alkuvuosina. Eri alueilla vuosittaiset vaihtelut syntyneiden määrissä ovat suuria.

Edellä olevat luvut eivät suoraan kerro koulujen oppilasmääriä, koska oppilaita menee vuosittain myös muualle kuin maantieteelliseen lähikouluun tai postinumeron osoittamaan kouluun.

Oppilasmäärien kehitys 2019 - 2025:

Perusopetuksen oppilasmäärä näyttää vähenevän noin 280 oppilaalla (18.4 %) vuosina 2019 – 2025. 1-6-luokkalaisten määrä vähenee 207 oppilaalla (-21.1 %) ja 7-9-luokkalaisten määrä 75 oppilaalla (-13.6 %).

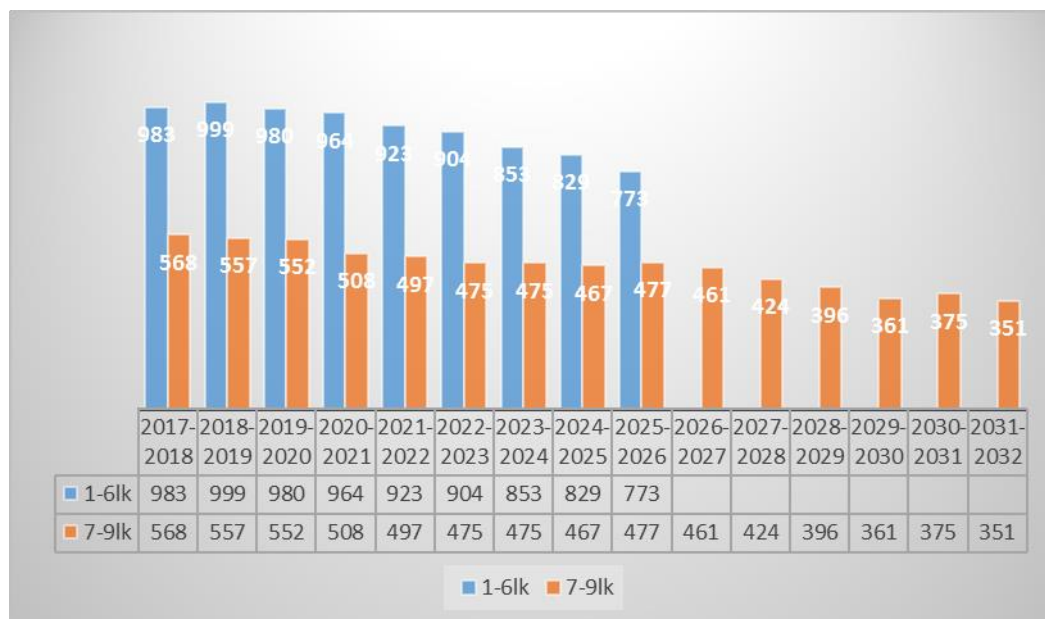

Oppilasmäärä vähenee tulevina vuosina merkittävästi. Vuonna 2025 oppilaita näyttäisi olevan noin 280 (18,4 %) vähemmän kuin vuonna 2019. Luvuissa ei ole mukana muuttoliikkeen vaikutuksia. Vähentyminen selittyy lähinnä viime vuosina pienentyneillä syntyneiden määrällä ja Oripään yläkoululaisten siirtymisellä Pöytyälle syksystä 2019 alkaen.

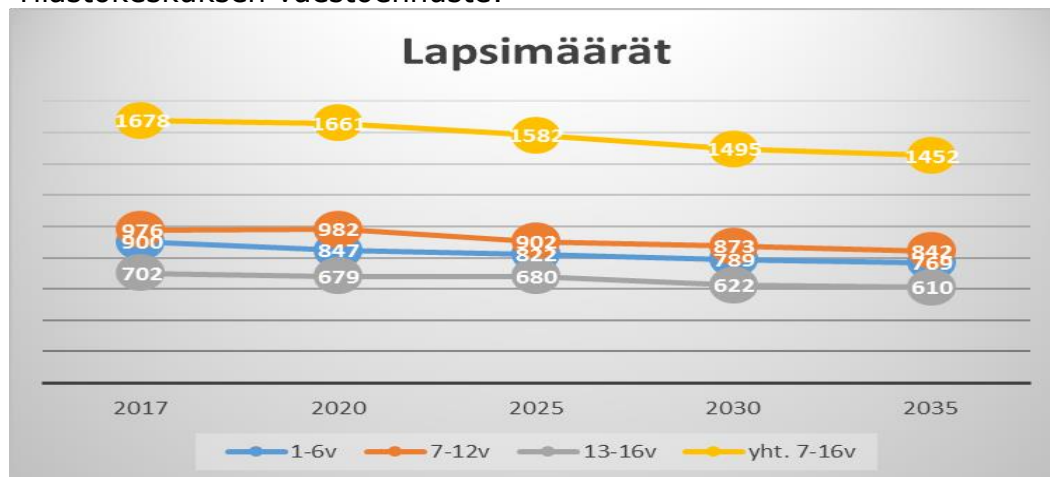
Koulukohtaiset oppilasmäärät (ennuste) 2019 – 2025:

Koulu	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	muutos lkm	muutos %
Asemanseudun koulu	53	58	65	64	66	64	57	4	+7.5
Kauhanojan koulu	67	61	57	51	40	39	34	-33	-49.3
Keskuskoulu	383	391	369	368	361	370	351	-32	-8.4
Kirkonkylän koulu	113	107	103	115	101	98	98	-15	-13.3
Kojonkulman koulu	40	36	29	33	31	31	26	-14	-35.0
Metsämaan koulu	49	49	52	46	47	43	42	-7	-14.3
Niinijoen koulu	38	40	40	40	38	36	35	-3	-7.9
Virttaan koulu	16	15	13	9	15	16	23	7	+43.8
Alastaron yläaste	120	95	84	71	71	68	75	-45	-37.5
Puistokadun koulu	251	241	247	235	238	226	240	-11	-4.5
Hirvikosken yhtenäiskoulu	402	380	361	347	320	305	269	-133	-33.1
Yhteensä	1532	1473	1420	1379	1328	1296	1250	-282	-18.4

Oppilasmäärät 1-6lk (2017-2025) ja 7-9lk (2017-2031)

Tilastokeskuksen väestöennuste:

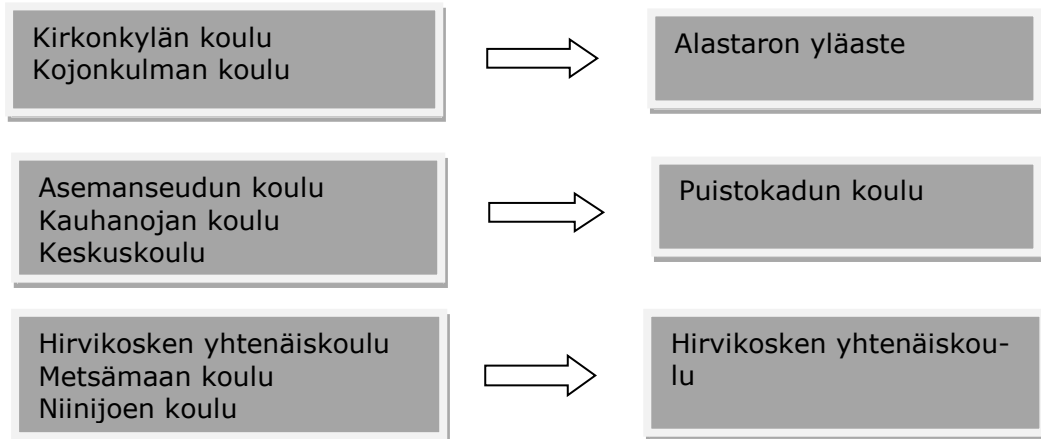
Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan 0 – 6 –vuotiaiden määrä vähenee vuoteen 2035 mennessä 1000 noin 890 lapseen (n. 11,0 %). Vastaavasti 7 - 16 –vuotiaiden määrä vähenee 1 660 noin 1 450 lapseen/nuoreen (n. 12,7 %).

Väestökehitys vaikuttaa kuntalaisten palvelutarpeiden kehittymiseen ja eri palveluiden käyttöön. Kunnan tulisi pyrkiä reagoimaan muuttuviin asiakasmääriin.

Koulukohtaiset oppilasennusteet on tehty kuntarekisterin tietojen perusteella. Erityisesti pitää korostaa, että kyseessä on ennuste ja oppilaiden todelliseen sijoittumiseen ja siten koulujen oppilasmäärään voivat vaikuttaa useat tekijät, kuten:

- muuttoliike kunnan sisällä
- muuttoliike kuntaan tai kunnasta pois
- mahdolliset erityisopetusjärjestelyt
- kuljetusjärjestelyt
- huoltajien halukkuus sijoittaa lapset muuhun kuin lähikouluun

Oppilasennusteissa on lähdetty yläkoulujen osalta siitä, että alakoulujen oppilaat siirtyvät yläkouluun pääosin seuraavasti:

Osa Kojonkulman oppilaista on perinteisesti siirtynyt yläkouluun Hirvikosken yhtenäiskouluun ja osa Asemanseudun koulun oppilaista on siirtynyt yläkouluun Kosken TI kuntaan. Nämä on otettu huomioon edellä olevissa oppilasennusteissa.

Oppilasmääriin voidaan tietysti vaikuttaa sillä, mitkä vuosiluokat koulussa opiskelevat. Edellä olevissa oppilasmäärissä Virttaan koulun oppilaat siirtyvät neljännen vuosiluokan jälkeen Kirkonkylän kouluun. Muiden kyläkoulujen oppilasmäärissä ovat mukana vuosiluokat 1 – 6.

Kauhanojan koululla oppilasennuste on laskeva, mutta viime vuosina keskusta-alueelta on oppilaita sijoittunut Kauhanojan koululle. Oppilasmäärän todellinen lasku lienee ennustetta vähäisempää.

Kyläkoulujen oppilasmääriin voidaan jonkin verran vaikuttaa järjestämällä esiopetusta koulujen yhteydessä. Toisaalta tämä kasvattaa vain alkuopetuksen ryhmiä ja merkitsee kolmen luokka-asteen yhdysluokkaa.

Koko kaupunkitasolla merkittävä muutos on yläkouluikäisten määrän merkittävä väheneminen, noin 36 % vuoteen 2030 mennessä.

Vaikka yksittäisten koulujenkin oppilasmäärä vähenee merkittävästi, on kokonaisoppilasmäärän kehitys kuitenkin keskeinen peruste kouluverkon tarkastelulle.

Opetusryhmien määrään voidaan vaikuttaa joko nykyisiä opetusryhmiä yhdistelemällä tai sopeuttamalla kouluverkkoa. Kouluverkon sopeuttami-

nessa lakkautetun koulun oppilaat siirtyisivät uuteen kouluun pääosin jo olemassa oleviin ryhmiin.

Oppilasmäärän väheneminen noin 280 merkitsee keskimääräisen ryhmäkoon perusteella laskennallisesti 15-16 opetusryhmän vähenemistä. Ryhmien vähentäminen näin paljon ilman kouluverkon muuttamista on erittäin hankalaa. Tämä johtuu oppilasmäärän laskun jakautumisesta koko kaupungin alueelle kaikkiin kouluihin, vuosiluokkiin ja opetusryhmiin.

Koulukuljetukset

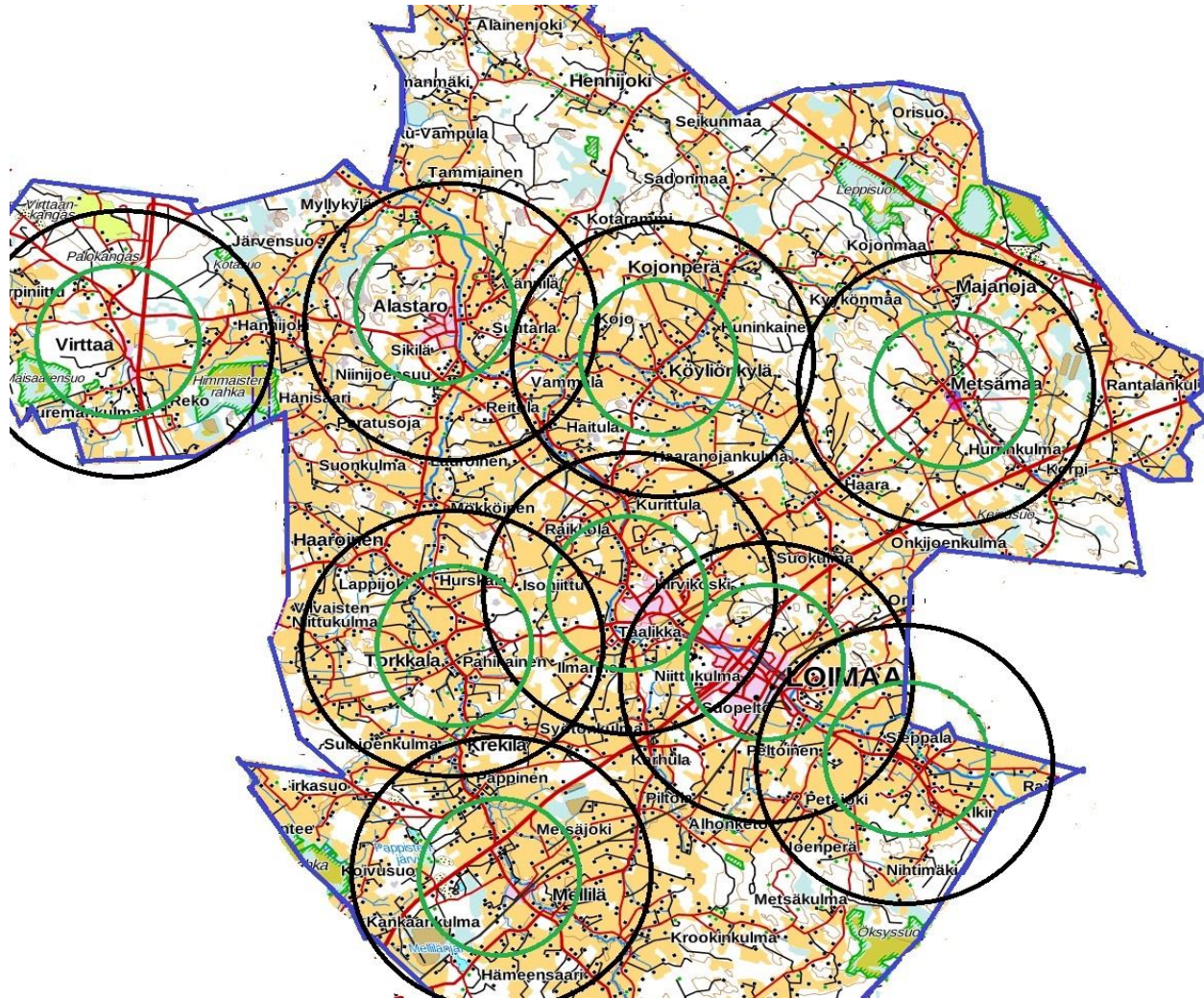
Kuljetusoppilaat 2018 – 2019 ja 2025 -2026 (arvio):

Koulu	Määrä 18/19	%-osuus	Määrä 25/26
Asemanseudun koulu	29	50.0	29
Kauhanojan koulu	55	80.9	28
Keskuskoulu	43	11.4	40
Kirkonkylän koulu	66	52.4	51
Kojonkulman koulu	19	48.7	13
Metsämaan koulu	40	74.1	31
Niinijoen koulu	44	95.7	33
Virttaan koulu	5	33.3	8
Alastaron yläaste	109 (46)*	79.0 61.3	46
Puistokadun koulu	41	16.3	39
Hirvikosken yhtenäiskoulu	162	42.2	114
Yhteensä	613 (550)**	39.4 35.3/34.6	432

*alastarolaiset kuljetusoppilaat

**loimaalaiset kuljetusoppilaat

Loimaalla koulukuljetusten piirissä olevien oppilaiden määrä on merkittävä. Koulumatkan pituuden lisäksi määrää lisää eri alueilla koulumatkan vaarallisuus.

Oheisessa kartassa ovat nykyiset koulut ja alueet, joilta voimassa olevan koulukuljetusohjeen mukaan oppilaille ei tule koulumatkan perusteella koulukuljetusta. Vihreä ympyrä kuvaa alle kolmen kilometrin matkaa (1-2-luokkalaisten) ja musta ympyrä alle viiden kilometrin matkaa (3-9-luokkalaisten). Koulumatkan vaarallisuuden takia kuljetuksessa on useita oppilaita, joilla edellä mainitut matkat eivät täyty.

Oppilasmäärän väheneminen tulevaisuudessa näkyy luonnollisesti myös kuljetusoppilaiden määrässä. Jos kuljetettavien oppilaiden osuus säilyy suunnilleen nykyisellä tasolla, kuljetettavien oppilaiden määrä vähenisi runsaalla 100 oppilaalla vuoteen 2025 – 2026 mennessä.

Koulujen mahdollinen lakkauttaminen vaikuttaa kuljetettavien oppilaiden määrään. Mikäli Kauhanojan, Kojonkulman, Metsämaan, Niinijoen ja Virtaan koulut sekä Alastaron yläaste lakkautetaan, tulevat käytännössä kaikki näiden koulujen oppilaat kuljetusten piiriin. Tällöin kuljetettavien oppilaiden kokonaismäärä vuonna 2025 – 2026 olisi noin 510.

Kuljetuksessa olevien oppilaiden määrä olisi kuitenkin kokonaisuudessaan pienempi kuin tällä hetkellä. Oppilaiden koulumatkojen kesto muuttuu

koulujen lakkauttamisissa. Toisiin kouluihin siirtyvien oppilaiden koulumatkat pidentyvät ajallisesti arviolta 10 – 30 minuuttia. Joissain tapauksissa kesto saattaa myös hieman lyhentyä.

Koulumatkan keston pidentyminen ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita nykyistä aikaisempaa lähtöä aamulla. Nykyisin sivukylillä kuljetukseen tulevat samalla reitillä oppilaat, joiden koulu alkaa esimerkiksi kyläkoululla klo 8.35 ja Hirvikoskella klo 9.00. Mikäli kyläkoulujen oppilaiden opetus olisi jatkossa Hirvikoskella, suunniteltaisiin reitit siten, että oppilaat ovat koulussa klo 9. Tällöin aamun lähtöaika kotoa voi jopa hieman myöhästyä nykyisestä.

Tällä hetkellä aikaisimmat lähtöajat kotoa ovat noin 1h 15min ennen koulun alkua. Yksittäisillä yläkoululaisilla lähtö voi olla jopa 1h 50min ennen koulun alkua. Kouluverkon muuttuminen ei kuitenkaan näyttäisi lisäävän koulumatkan kestoja enää tätä pidemmäksi. Matkassa mitattuna pisimmät koulumatkat ovat tällä hetkellä 25 – 30 kilometrin välissä. Kouluverkon muuttuminen ei myöskään olennaisesti kasvata pisimpiä koulumatkoja.

Kuljetusoppilaiden ja kouluyksiköiden väheneminen osaltaan selkeyttävät kuljetusjärjestelyitä. Kouluverkon muuttuminen edellyttää joka tapauksessa kuljetusten uudelleen suunnittelua.

Etäisyydet eri koulujen välillä:

Koulut	Etäisyys
Virttaan koulu – Kirkonkylän koulu	13,0 km
Kojonkulman koulu- HYK	9,5 km
Niinijoen koulu - HYK	6,7 km
Kauhanojan koulu - Keskuskoulu	5,8 km
Metsämaan koulu - HYK	13,6 km
Alastaron yläaste – Puistokadun koulu	16,9 km

Henkilöstö

Oppilasmäärän väheneminen ja sen aiheuttama tarve vähentää opetusryhmiä vaikuttaa luonnollisesti myös henkilöstömäärään.

Alakoulun opettajien kohdalla näyttäisi, että henkilöstömäärä pystytään sopeuttamaan eläköitymisten ja määräaikaisten virkasuhteiden kautta.

Yläkoulujen opettajien kohdalla tilanne on aika lailla vastaava, mutta opetusryhmien väheneminen voi tuottaa ongelmia joidenkin aineiden opettajien tuntimääriin (esim. matemaattiset aineet, kielet).

Koulujen väheneminen merkitsee hallinnon kevenemistä. Tällä hetkellä Keskuskoululla, Puistokadun koululla, Alastaron yläasteella ja Hirvikosken yhtenäiskoululla on virkarehtori. Muilla kouluilla rehtorin hallinnolliset tehtävät on määrätty yhdelle luokanopettajalle.

Koulunkäynninohjaajien kohdalla henkilöstömäärän sopeuttaminen ei näyttäisi olevan ongelmallista (määräaikaiset työsuhteet, oppilaiden tuen tarve).

Kouluverkon muuttuminen merkitsee useammalle henkilölle toimipaikan vaihtumista. Kouluverkon muuttuessa yhtenä lähtökohtana on henkilöstön siirtyminen lakkautettavalta koululta samaan kouluun kuin oppilaat. Toisaalta kouluverkon muuttuessa henkilöstölle on perusteltua tarjota myös laajemmin mahdollisuutta vaihtaa toimipaikkaa (työnkierto). Olennaista on, että henkilöstömuutoksiin voidaan valmistautua, jolloin päätökset rakenteellisista muutoksista tulisi tehdä hyvissä ajoin.

Opettajan oman työn kannalta on tärkeää kollegojen tuki ja oman työn kehittäminen. Suurempi kouluyksikkö antaa näihin jossain määrin paremmat mahdollisuudet. Pätevän ja osaavan henkilöstön rekrytointia tukevat osaltaan hyvät työskentelyolosuhteet (sopiva tuntimäärä, asianmukaiset tilat ja välineet, sopivankokoiset ryhmät jne.).

Varhaiskasvatus

Kouluverkkoratkaisuilla on vaikutusta myös varhaiskasvatuspalvelujen järjestämiseen. Eryityisesti tämä koskee kyliä, joilla varhaiskasvatusta järjestetään samassa kiinteistössä kuin opetusta. Ajatuksena tällöin on, että varhaiskasvatuspalvelut jatkuvat kylillä lähtökohtaisesti niin kauan kuin opetustoimintakin. Kauhanojalla, Kojonkulmalla ja Niinijoella varhaiskasvatus järjestetään koulukiinteistössä. Koulujen toiminnan päättyessä varhaiskasvatus suuntautuisi todennäköisesti Kauhanojalta keskusta-alueelle, Kojonkulmalta Hirvikoskelle ja/tai Alastarolle ja Niinijoelta Hirvikoskelle ja/tai Mellilään. Sen sijaan Metsämaalla ja Virttaalla varhaiskasvatus järjestetään omassa kiinteistössä, joten varhaiskasvatuksen jatkuminen näillä alueilla ei ole samalla tavalla riippuvainen koulun toiminnasta.

Lisäksi Hirvikosken alueen varhaiskasvatuksen järjestäminen kytkeytyy osaltaan kouluverkkoratkaisuun. Selvityksessä on tarkasteltu päiväkodin tilojen sijoittaminen kokonaan koulun tiloihin tai osittain koulun tiloihin. Jälkimmäisessä vaihtoehdossa alueelle tehtäisiin lisäksi 3-ryhmäinen vuokrapäiväkoti.

Yhteenvedona voidaan todeta, että vaikutukset päiväkotiverkkoon ovat käytännössä seuraavat:

Keskusta-alue: ei muutosta nykyiseen

Hirvikosken alue: kaksi päiväkotia yhdistetään yhdeksi

Mellilän alue: ei muutosta nykyiseen

Alastaron alue: ei muutosta nykyiseen

Kylät: niissä kylissä, joissa varhaiskasvatus järjestetään koulukiinteistössä, toiminta päättyy koulun lakkauttamisen myötä

Koulujen tilat ja niiden muu käyttö

Loimaan kaupungin kouluverkko (kiinteistöt) on oppilasmäärään nähden laaja ja kouluissa on vajaata kapasiteettia. Nykyisten koulujen tilat ovat ylimitoitettuja oppilasmääriin nähden. Kiinteistökannan tehostaminen ja/tai karsiminen on yksi keskeinen keino, mutta sen pitäisi tapahtua hallitusti palvelutason liikaa kärsimättä.

Osaltaan kouluverkon kehittämistä vaikeuttaa, että nykyinen kiinteistö-kanta sijaitsee osittain tarpeeseen nähden väärässä paikassa.

Kiinteistöjen määrää tarkasteltaessa tulee kiinnittää huomiota tilojen kunnossapidon edellyttämiin resursseihin. Tilojen pitää olla asianmukaisessa kunnossa ja tavoitteena tulee olla myös oppimisympäristöjen ajanmukaistaminen.

Koulujen pinta-alat ja vuokra:

Koulu	Vuokra/ kk	Neliöt	Neliöt/opp. lv.19/20	Neliöt/ opp. lv.25/26
Asemanseudun koulu	6 303	875.5	16.5	15.4
Kauhanojan koulu	4 340	1 558	23.3	45.8
Keskuskoulu	29 074	5 227	13.6	14.9
Kirkonkylän koulu	11 986	2 378	21.0	24.3
Kojonkulman koulu	5 402	1 006	25.2	38.7
Metsämaan koulu	3 198	437	8.9	10.4
Niinijoen koulu	8 776	1 426	37.5	40.7
Virttaan koulu	2 123	694	43.4	30.2
Alastaron yläaste	8 464	2 625	21.9	35.0
Puistokadun koulu	21 142	3 386	13.5	14.1
Hirvikosken yhtenäiskoulu	36 223	5 943	14.8	22.1
Yhteensä	137 031	25555.5	16.7	20.4

Useimmilla kouluilla oppilasmäärä laskee merkittävästi, jolloin tilojen käyttö ei ole tehokasta. Jos lukuvuonna 2025 – 2026 neliöt/oppilas olisivat samalla tasolla nykyhetken kanssa, pitäisi tiloja vähentää noin 4 600- 4 700 m². Luvuissa on otettu huomioon vain perusopetuksen oppilaat. Joillakin kouluilla (esim. Kojonkulma, Metsämaa, Niinijoki) tiloja käyttävät myös esiopetuksen oppilaat. Lisäksi pinta-aloissa on otettava huomioon koulujen erilaiset liikuntatilaratkaisut (esim. Metsämaalla Kalliohoivi on liikuntapalvelujen kiinteistönä).

Koulujen tiloilla on perusopetuksen lisäksi myös muuta käyttöä. Esimerkiksi työväenopiston opetusta järjestetään kouluilla lukuvuonna 2019 – 2020 seuraavasti:

Koulu	Opetus/Käyttö
Asemanseudun koulu	1 kurssi/48h/lv
Kauhanojan koulu	2 kurssia/75h/lv
Keskuskoulu	9 kurssia/324h/lv
Kirkonkylän koulu	4 kurssia/99h/lv
Niinijoen koulu	1 kurssi/46h/lv
Virttaan koulu	1 kurssi/31h/lv
Alastaron yläaste	4 kurssia/293h/lv
Puistokadun koulu	36 kurssia/870h/lv
Hirvikosken yhtenäiskoulu	18 kurssia/656h/lv

Kojonkulman ja Metsämaan kouluilla ei ole kursseja lukuvuonna 2019 – 2020

Seurat ja yhdistykset käyttävät koulujen yhteydessä olevia liikuntatiloja. Ohessa tilojen käyttö lukuvuonna 2019 – 2020:

Koulu	Käyttö
Asemanseudun koulu	20h/vko
Kauhanojan koulu	12h/vko
Keskuskoulu	18h/vko
Kirkonkylän koulu	8h/vko
Kojonkulman Ahjo	22h/vko
Niinijoen koulu	12h/vko
Puistokadun koulu	28h/vko
Hirvikosken yhtenäiskoulu	16h/vko

Liikuntatilojen kysyntä huomioon ottaen ko. tilat ovat yhdistyksille ja seuroille tärkeitä.

Erityisesti kyläkoulut toimivat myös kyläläisten kokoontumispaikkoina.

Koulukäytöstä poistuville kouluille ei ole tässä vaiheessa suoraan osoitettavissa muuta kaupungin toimintaa, mutta tilanne selvitetään tietysti tapauskohtaisesti kunkin yksikön kohdalta, mikäli koulun toimintaa päättyy.

Mikäli koululle ei jää mitään kaupungin toimintaa, sen arvo taseessa on oltava 0. Jos koulun toiminta päättyy, on tasearvo kirjanpitolain mukaisesti kirjattava tuloslaskelman kautta menoksi siltä osin kuin koulua ei kaupungin toiminnassa enää käytetä.

6. KUNTAMAISEMA OY:N KESKEISET HAVAINNOT

Kouluverkkoselvityksen valmistelun yhteydessä hankittiin Kuntamaisema Oy:ltä perusopetuksen palveluverkkoselvitys. Selvityksen ensimmäisessä osassa on esitetty Loimaan perusopetuksen nykytila. Toisessa osassa on suunniteltu perusopetuksen tulevaisuuden palveluverkko vuoteen 2025 kahden vaihtoehtoisen mallin kautta, väljämalli ja tiiviimpi malli.

Loimaan nykyinen palveluverkko on kouluikäiseen väestöön nähden laaja. Kouluja on yksikkömääräisesti paljon ja kouluverkkoon sisältyy useita pieniä kouluja.

Oppilaskohtainen kustannus on vertailukuntiin nähden keskitasoa ja jopa oletettua matalampi ottaen huomioon kouluverkon laajuus sekä korkea erityisoppilaiden ja kuljetusoppilaiden määrä.

Osaltaan kouluverkon laajuudesta ja edelleen pienistä kouluyksiköistä johdettujen luokkakoko on keskitasoa matalampi. Tuntiresurssi on keskitasoa.

Kuljetuskustannukset oppilasta kohden ovat keskitasoa vähän korkeammat. Kuljetettavia oppilaita on kuitenkin paljon, joten kustannukset kuljetettavaa oppilasta kohden laskevat keskitasolle, tai jopa vähän sen alle.

Tulevaisuuden haasteet tulevat voimakkaasti negatiivisesta oppilasennusteesta. Oppilasmäärä laskee vuosina 2019 – 2026 noin 300 oppilaalla eli lähes 20 %.

Nykyisellä palveluverkolla jatkaminen aiheuttaa oppilaskohtaisten kustannusten kasvua sekä kouluyksiköiden ja luokkakokojen pienenemistä edelleen.

Laajan kouluverkon ylläpito aiheuttaa enemmän kunnossapitokustannuksia sen sijaan, että pystyttäisiin kohdentamaan kunnossapitoresurssit tehokkaassa käytössä olevaan vähempään kiinteistömassaan.

Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti sekä negatiiviset oppilasennusteet mahdollistavat palveluverkkomuutoksia tehtäessä sen, että useat koulut pystyvät tarvittaessa vastaanottamaan lakkautettavien koulujen oppilaita.

Kuntamaisema Oy:n ehdotukset tulevaisuuden kouluverkoksi:

A. “Väljäverkko”

1. Virttaan koulun toiminta päättyy 2020 -> oppilaat Kirkonkylän kouluun
2. Alastaron yläasteen toiminta päättyy 2021 -> oppilaat Hirvikosken yhtenäiskouluun
3. Kojonkulman koulun toiminta päättyy 2021 -> oppilaat Hirvikosken yhtenäiskouluun
4. Niinijoen koulun toiminta päättyy 2023 -> oppilaat Hirvikosken yhtenäiskouluun

Koulukuljetusten piirissä olevien oppilaiden koulumatkojen kilometrien kokonaismäärät kasvaisivat arviolta noin 20 – 25 % nykytilanteeseen verrattuna. Myös oppilaiden koulumatkojen kesto pitenee. Toisiin kouluihin siirtyvien oppilaiden koulumatkat pidentyvät ajallisesti arviolta noin 10 – 20 min kotiosoitteesta riippuen. Joissain tapauksissa matkan kesto saattaisi hieman lyhentyä. Koulumatkojen pidentyminen on syytä ottaa huomioon, etteivät koulumatkojen kestot päivässä veny liian pitkiksi.

B. “Tiivisverkko”

1. Virttaan koulun toiminta päättyy 2020 -> oppilaat Kirkonkylän kouluun
2. Alastaron yläasteen toiminta päättyy 2021 -> oppilaat Hirvikosken yhtenäiskouluun

3. Kojonkulman koulun toiminta päättyy 2021 -> oppilaat Hirvikosken yhtenäiskouluun
4. Niinijoen koulun toiminta päättyy 2023 -> oppilaat Hirvikosken yhtenäiskouluun
5. Kauhanojan koulun toiminta päättyy 2023 -> oppilaat Keskuskouluun
6. Metsämaan koulun toiminta päättyy 2025 -> oppilaat Keskuskouluun

Koulukuljetusten piirissä olevien oppilaiden koulukuljetusten kilometrimäärät kasvaisivat nykytilanteeseen verrattuna arviolta noin 30 – 35 %. Myös oppilaiden koulumatkojen kesto pitenee. Toisiin kouluihin siirtyvien oppilaiden koulumatkat pidentyvät ajallisesti arviolta noin 10 – 20 min kotiosoitteesta riippuen. Joissain tapauksissa matkan kesto saattaisi hieman lyhentyä. Koulumatkojen pidentyminen on syytä ottaa huomioon, etteivät koulumatkojen kestot päivässä veny liian pitkiksi.

Liite 1. Loimaan kaupungin perusopetuksen palveluverkkoselvitys/ Kuntamaisema Oy

7. ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kuntaliitto on vuonna 2011 antanut suosituksen vaikutusten ennakoarvioinnista kunnallisessa päätöksenteossa. Kouluverkkoa koskevien muutosten yhteydessä ennakoarviointi on perusteltua tehdä.

Vaikutusten arvioinnissa on tärkeää tunnistaa päätösten vaikutuksia eri näkökulmista. Päätösten vaikutuksia kannattaa arvioida mm. seuraavista näkökulmista:

1. **Kuntalaisvaikutukset** eli ihmisiin kohdistuvat vaikutukset, jotka kohdistuvat kunnassa asuviin henkilöihin, jotka käyttävät tai eivät käytä tarkasteltavaa palvelua tai muihin kunnan palveluja käyttäviin henkilöihin.
2. **Ympäristövaikutukset** eli vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttämisen muutoksesta taikka toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.
3. **Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset** eli vaikutukset, jotka kohdistuvat viranomaisten välisiin suhteisiin, viranomaisten tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamushenkilöiden toimintaan, henkilöstöön, organisaatioon tai hallintoon.
4. **Taloudelliset vaikutukset** eli vaikutukset kunnan tulo- ja menotalouteen.

Ennakkovaikutusten arviointi toteutettiin sähköisellä kyselyllä ajalla 16.-31.5.2019. Kyselyn linkki toimitettiin koulujen henkilöstölle sekä huoltajille Wilman-välityksellä. Linkki oli myös kaupungin kotisivuilla. Vastauksia tuli yhteensä 266. Lisäksi ennakkovaikutuksen arviointia suoritti eri hallinnonalojen edustajista muodostettu virkamiestyöryhmä.

Yhteenvedo ennakkovaikutusten arvioinnista (virkamiehet)

Millaisia kuntalaisvaikutuksia eli ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioitte ratkaisulla olevan?

- a) terveyteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia
 - sisäilmaongelmat ovat tällä hetkellä merkittävä haaste->kiinteistöjen vähentäminen voisi mahdollistaa jäljellä olevien kiinteistöjen paremman kunnossapidon
 - opiskeluhuollon ja tukipalveluiden tehostuminen
 - koulumatkan piteneminen tuo omat turvallisuusriskinsä
 - arkiliikunnan väheneminen, mikäli lapsi on koulukuljetuksessa
 - harrastus- ja liikuntamahdollisuuksien heikkeneminen koulujen toiminnan päättyessä
 - vanhemmilla on huoli lasten siirtyessä kauemmaksi kylästä
 - kyläkoulu koetaan turvalliseksi oppimisympäristöksi
- b) yhdenvertaisuuteen liittyviä vaikutuksia
 - opiskeluhuollon palvelun ovat tasa-arvoisemmat (saavutettavuus), mikäli on vähemmän yksiköitä
 - kylät eriarvoisessa asemassa taajama-alueisiin verrattuna (koulumatkat, harrastukset, vaikutukset muihin palveluihin, elinvoimaisuus)
- c) sosiaalisiin suhteisiin/kaveri- ja ihmissuhteisiin liittyviä vaikutuksia
 - suuremmilla kouluilla sosiaaliset suhteet ovat laajemmat->sosiaalisten taitojen kehittäminen
 - pienemmillä kouluilla yksilöiden huomioiminen on parempaa, yhtenäisyyden tunne on voimakkaampaa
 - useilla lapsilla/nuorilla kouluympäristö muuttuu (tärkeää tukea muutosta)
 - muutos -> sopeutuminen -> turvallisuudentunne
 - koulua on pidetty kylän "sieluna" -> uusien kokoontumispaikkojen hakeminen
 - huoltajat saavat uusia tuttavuuksia, mahdollisuudet ympärillä olevan yhteisön laajentamiseen
- d) perhearkeen liittyviä vaikutuksia
 - aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen siirtyy kauemmaksi kotoa->vaikutukset huoltajien kuljetustarpeeseen
 - koulumatkaan käytettävän ajan piteneminen-> koulupäivän piteneminen, vähemmän perheen yhteistä aikaa
- e) palvelujen kattavuuteen ja saatavuuteen liittyviä vaikutuksia
 - muutokset koulujen yhteydessä oleviin varhaiskasvatuspalveluihin->varhaiskasvatuspalvelujen siirtyminen pois kyliltä
 - koulujen yhteydessä olevat liikuntatilat->vaikutukset seurojen/yhdistysten ja työväenopiston toimintaan
 - koulujen pihojen liikunta- ja leikkipaikat->vaikutukset käyttöön

Millaisia ympäristövaikutuksia arvioitte ratkaisulla olevan?

- a) maisemaan ja kaupunkikuvaan liittyviä vaikutuksia
 - tyhjät kiinteistöt ovat ongelma->ilkevillan kohteita
 - osa kiinteistöistä voi olla hankalasti myytävissä
 - rakennusten jatkokäyttö on tärkeää (ei saa jättää rapistumaan)

- b) yhdyskuntarakenteeseen ja liikenteeseen liittyviä vaikutuksia
 - koulukuljetusten järjestäminen->liikenteen sujuminen
 - koulukuljetukset kuormittavat ympäristöä (päästöt)
 - palvelujen keskittyminen

- c) muut vaikutukset, mitkä
 - onko kyläkoulu vetovoimatekijä?
 - vaikutukset Loimaan maineeseen/houkuttelevuuteen?

Millaisia organisaatio- ja henkilöstövaikutuksia arvioitte ratkaisulla olevan?

- a) fyysiseen oppimisympäristöön (esim. koulujen tilat) liittyviä vaikutuksia
 - kiinteistöjen vähentäminen voisi mahdollistaa jäljellä olevien tilojen pitempään ajan mukaisessa kunnossa
 - opetusvälineiden ja materiaalien tasapuolisuus ja yhdenvertaisuus

- b) opetukseen ja opetusjärjestelyihin liittyviä vaikutuksia
 - ryhmäkokojen vaihtelu eri koulujen välillä vähäisempää
 - yhdysluokkaopetuksen väheneminen
 - erityisopetuspalvelut tasavertaisemmin saatavilla
 - tasapuolisempi ja monipuolisempi valinnaisainetarjonta yläkouluikäisillä
 - jäljelle jäävät koulut vahvistuvat, uusia mahdollisuuksia toiminnalle

- c) henkilöstön määrään, asemaan ja osaamiseen liittyviä vaikutuksia
 - tukipalveluiden (ruokahuolto, siivouspalvelut, kiinteistöhuolto, terveydenhuolto) henkilöstön väheneminen/resurssiongelman helpottaminen
 - opetushenkilöstön määrän väheneminen
 - useilla henkilöillä toimipaikka vaihtuu
 - vähentää henkilöstön liikkumista työpäivän aikana eri toimipaikkojen välillä (ajankäytön tehostuminen)
 - henkilöstön vahvuudet ja erityisosaamiset tehokkaampaan käyttöön, osaamisen jakaminen
 - hallinnon keveneminen

Millaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte ratkaisulla olevan?

- a) kaupungin investointi- ja käyttökustannuksiin liittyviä vaikutuksia
 - kunnossapitoresursseja pystytään keskittämään pienempään kiinteistömassaan
 - kiinteistöt tehokkaammassa käytössä-> resursseja ei käytetä tarpeettomien tilojen ylläpitämiseen -> rahaa jäljellä olevien tilojen ja välineiden ajanmukaistamiseen
 - myös tyhjät kiinteistöt kuluttavat -> mikä on rakennusten jatkokäyttö
 - koulukuljetuskustannusten kasvu
 - muutostöiden tarve joillakin kouluilla

- Alastaron yhtenäiskouluvaihtoehdossa on merkittäviä investointikustannuksia
- henkilöstön väheneminen -> palkkamenojen väheneminen

b) muut vaikutukset, mitkä

- asuntojen/talojen myyntihintaan mahdollisesti vaikutuksia

8. KOULUVERKKOVAIHTOEHTOJA

Seuraavassa on esitetty erilaisia vaihtoehtoja, joita selvityksen yhteydessä on tarkasteltu. Vaihtoehdoissa on tarkasteltu toisaalta toiminnallisia vaikutuksia, toisaalta taloudellisia vaikutuksia. Taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa on käytetty lähtökohtana lukuvuoden 2018 - 2019 tilannetta ja arvioitu kustannusvaikutuksia lukuvuonna 2025 - 2026.

Vaihtoehto 1. Palveluverkon säilyttäminen ennallaan

Nykyisellä palveluverkolla jatkaminen aiheuttaa oppilaskohtaisten kustannusten kasvua sekä kouluyksiköiden ja luokkakokojen pienenemistä edelleen. Opetusryhmien kokoerot koulujen välillä kasvavat entisestään ja osa ryhmistä on hyvin pieniä, mikä osaltaan lisää oppilaiden välistä eriarvoisuutta. Oppilasmäärän laskiessa voimakkaasti lähivuosina, kouluihin jäisi paljon lisää vapaata kapasiteettia. Ryhmien vähentyessä ja pienentyessä (ei jakotunteja) tulee ongelmia opettajien opetusvelvollisuustuntien täytymiselle, mikä merkitsee myös lisää siirtymisiä koulujen välillä.

Oppilasmäärän väheneminen merkitsee myös valtionosuuksien merkittävää vähentymistä. Kouluverkon säilyttäminen ennallaan ei mahdollista opetusryhmien vähentämistä oppilasmäärän vähenemisen suhteessa. Jotta kustannuksia saataisiin nykyverkolla sopeutettua oppilasmäärän kehitystä vastaavaksi, edellyttäisi se opetusryhmien merkittävää suurentamista ja tuntiresurssin vähentämistä. Näitä ei voida toiminnallisesti ja pedagogisesti pitää tarkoituksenmukaisina toimenpiteinä. Ryhmäkokojen kasvattaminen voi osaltaan merkitä oppilaiden tarvitsemien tukitoimien lisääntymistä.

Tässä vaihtoehdossa oppilaiden koulumatkoihin ei tule muutoksia.

Laajan kouluverkon ylläpito aiheuttaa enemmän kunnossapitokustannuksia sen sijaan, että pystyttäisiin kohdentamaan kunnossapitoresurssit tehokkaassa käytössä olevaan vähempään kiinteistömassaan.

Kouluverkon säilyttämistä ennallaan ei voi pitää perusteltuna vaihtoehtona.

Arvio oppilasmäärän vähenemisestä yleisopetuksen ryhmien määrään

Koulu	Opp. 18/19	Ryhmät 18/19	Ryhmäkoko ka 18/19	Opp. 25/26	Ryhmät 25/26	Ryhmäkoko ka 25/26
Asemanseudun koulu	58	4	14.5	57	4	14.3
Kauhanojan koulu	68	3	18.7	34	3	11.3

Keskuskoulu	377	18	19.5	351	18	18.3
Kirkonkylän koulu	126	7	18.0	98	6	16.3
Kojonkulman koulu	44	3	14.7	26	3	8.7
Metsämaan koulu	54	3	18.0	42	3	14.0
Niinijoen koulu	46	3	15.3	35	3	11.7
Virttaan koulu	15	1	15.0	23	2	11.5
Alastaron yläaste	138	9	15.3	75	4	18.9
Puistokadun koulu	251	15	15.5	240	14	15.9
Hirvikosken yhtenäiskoulu	212	11	16.3	107	6	15.2
	168	9	16.3	162	9	15.2
Yhteensä	1557	86	16.4	1250	75	14.3

Pienryhmäopetusta tarvitsevia oppilaita arvioidaan olevan vuonna 2025 - 2026 samassa suhteessa kuin lukuvuonna 2018 - 2019.

Arvio taloudellisista vaikutuksista 2025 - 2026 (verrattuna vuoden 2018 kustannuksiin):

Toimintakulut	Kulujen väheneminen
Opetustoiminta	495 000 100 000
Ruoka- ja siivoushuolto	35 000
Kiinteistön ylläpito	0
Kuljetukset	125 000
Yhteensä	755 000

Opetustoiminnan vähennykset ovat henkilöstömenojen vähennyksiä (opettajat + ohjaajat). Yhden opettajan/ryhmän vuosittaiset henkilöstökulut on arvioitu 45 000 euroksi. Ohjaajamäärän vähennykseksi on arvioitu oppilasmäärän vähenemisen perusteella neljä ohjaajaa.

Ruoka- ja siivoushuollon vähennykset perustuvat oppilasmäärän vähenemiseen (aterioiden määrä).

Kuljetuskustannuksissa on laskettu vuoden 2018 keskimääräinen kuljetusoppilaan kustannus. Laskelmissa on oletettu, että kuljetusoppilaiden osuus (%) säilyy nykyisen suuruisena.

Oppilasmäärän vähenemisellä on vaikutusta myös erilaisiin oppimateriaalien ja -välineiden hankintaan, mutta niiden osuutta kulujen vähenemiseen ei ole otettu huomioon edellä olevassa laskelmassa.

Vaihtoehto 2. Kouluverkon tiivistäminen ja uusi yhtenäiskoulu

- Virttaan koulun toiminta päättyy 2021 -> oppilaat siirtyvät Kirkonkylän kouluun
- Kojonkulman koulun toiminta päättyy 2021 -> oppilaat siirtyvät Hirvikosken yhtenäiskouluun (osin Kirkonkylän kouluun)
- Alastaron yläasteen toiminta päättyy 2021 -> oppilaat siirtyvät Kirkonkylän kouluun, johon tulee laajennus (yhtenäiskoulu)*
- Niinijoen koulun toiminta päättyy 2023 -> oppilaat siirtyvät Hirvikosken yhtenäiskouluun

*vaihtoehtoina olisivat myös Alastaron yläasteen saneeraus ja alakoulu- ja yläkouluopetuksen keskittäminen sinne tai toisaalta toiminnan jatkaminen nykyisissä kiinteistöissä (hallinnollinen yhtenäiskoulu).

Kouluverkon tiivistämisellä saadaan vähennettyä opetusryhmien määrää enemmän kuin säilyttämällä kouluverkko ennallaan. Jäljelle jäävien koulujen oppilasmäärä säilyy kohtaisen hyvänä (poikkeuksena Kauhanojan koulu). Opetusryhmien keskimääräiset koot säilyvät aika lailla nykyisellään.

Jäljelle jäävät kiinteistöt ovat tehokkaammassa käytössä, mutta niihin jää edelleen merkittävästi vapaata kapasiteettia.

Joillakin oppilailla koulumatkat pitenevät, mutta kokonaisuutena kuljetusmatkat pysyvät kohtuullisina.

Tässä vaihtoehdossa yläkouluopetusta annettaisiin jatkossakin kolmessa toimipaikassa. Tämä on ongelmallista yläkouluikäisten määrän laskiessa voimakkaasti 2020-luvun puolivälistä alkaen. Alastaron alueella yläkoulu-ikäisten määrä näyttäisi laskevan alle 100 oppilaan jo lukuvuonna 2020-2021.

Lisäksi tässä vaihtoehdossa tulisi uudisrakentamista, vaikka olemassa olevissakin kouluissa olisi kapasiteettia merkittävästi suuremmalle oppilasmäärälle tai toisaalta merkittävä peruskorjaus (Alastaron yläaste). Mikäli koulut jatkaisivat Alastarolla eri kiinteistöissä, olisi erityisesti yläaste vaakaikäikäillä.

Yhtenäiskoulun rakentamista/perustamista ei voi pitää perusteltuna vaihtoehtona.

Arvio oppilasmäärän vähenemisestä yleisopetuksen ryhmien määrään

Koulu	Opp. 18/19	Ryhmät 18/19	Ryhmäkoko ka 18/19	Opp. 25/26	Ryhmät 25/26	Ryhmäkoko ka 25/26
Asemanseudun koulu	58	4	14.5	57	4	14.3
Kauhanojan koulu	68	3	18.7	34	3	11.3
Keskuskoulu	377	18	19.5	351	18	18.3
Kirkonkylän koulu	126	7	18.0	121 75	7 4	17.3 18.9
Kojonkulman koulu	44	3	14.7	0	0	0

Metsämaan koulu	54	3	18.0	42	3	14.0
Niinijoen koulu	46	3	15.3	0	0	0
Virttaan koulu	15	1	15.0	0	0	0
Alastaron yläaste	138	9	15.3	0	0	0
Puistokadun koulu	251	15	15.5	240	14	15.9
Hirvikosken yhtenäiskoulu	212	11	16.3	168	8	17.8
	168	9	16.3	162	9	15.2
Yhteensä	1557	86	16.4	1250	70	15.9

Pienryhmäopetusta tarvitsevia oppilaita arvioidaan olevan vuonna 2025 -2026 samassa suhteessa kuin lukuvuonna 2018 - 2019.

Arvio taloudellisista vaikutuksista 2025 - 2026 (verrattuna vuoden 2018 kustannuksiin):

Toimintakulut	Kulujen väheneminen
Opetustoiminta	720 000
	150 000
Ruoka- ja siivoushuolto	125 000
Kiinteistön ylläpito	235 000
Kuljetukset	85 000
Yhteensä	1 315 000

Opetustoiminnan vähennykset ovat henkilöstömenojen vähennyksiä (opettajat + ohjaajat). Yhden opettajan/ryhmän vuosittaiset henkilöstökulut on arvioitu 45 000 euroksi. Ohjaajamäärän vähennykseksi on arvioitu oppilasmäärän vähenemisen ja koulujen yhdistämisten perusteella kuusi ohjaajaa.

Ruoka- ja siivoushuollon vähennykset perustuvat oppilasmäärän vähenemiseen (aterioiden määrä) sekä toimipaikkojen vähenemisen aiheuttamiin henkilöstövähennyksiin.

Kiinteistön ylläpitokustannuksia ovat mm. lämmitys, sähkö, vesi, kiinteistöhuolto. Kustannukset perustuvat vuoden 2018 kiinteistöhuoltomenoihin. Nämä kustannukset vähenevät, kun koulun toiminta päättyy, mutta poistuvat kokonaisuudessaan siinä vaiheessa, kun rakennus ei ole enää kunnan omistuksessa.

Kuljetuskustannuksissa on laskettu vuoden 2018 keskimääräinen kuljetusoppilaan kustannus. Laskelmissa on oletettu, että kuljetusoppilaiden osuus (%) säilyy nykyisen suuruisena. Lisäksi on otettu huomioon koulujen lakkauttamisten aiheuttamat lisäkuljetukset.

Oppilasmäärän vähenemisellä ja koulujen yhdistämisillä on vaikutusta myös erilaisiin oppimateriaalien ja -välineiden hankintaan, mutta niiden osuutta kulujen vähenemiseen ei ole otettu huomioon edellä olevassa laskelmassa.

Kiinteistöjen mahdollisia myyntiarvoja ei ole edellä olevissa laskelmissa otettu huomioon.

Vaihtoehto 3. "Väljäverkko" (Kuntamaisema)

- Virttaan koulun toiminta päättyy 2020 -> oppilaat siirtyvät Kirkonkylän kouluun
- Kojonkulman koulun toiminta päättyy 2021 -> oppilaat siirtyvät Hirvikosken yhtenäiskouluun (osin Kirkonkylän kouluun)
- Alastaron yläasteen toiminta päättyy 2021 -> oppilaat siirtyvät Hirvikosken yhtenäiskouluun
- Niinijoen koulun toiminta päättyy 2023 -> oppilaat siirtyvät Hirvikosken yhtenäiskouluun

Kouluverkon tiivistämisellä saadaan vähennettyä opetusryhmien määrää enemmän kuin säilyttämällä kouluverkko ennallaan. Jäljelle jäävien koulujen oppilasmäärä säilyy kohtaisen hyvänä (poikkeuksena Kauhanojan koulu). Opetusryhmien keskimääräiset koot säilyvät aika lailla nykyisellään.

Jäljelle jäävät kiinteistöt ovat tehokkaammassa käytössä, mutta niihin jää edelleen merkittävästi vapaata kapasiteettia.

Joillakin oppilailla koulumatkat pitenevät, erityisesti osalle Alastaron alueen yläkoululaisista vaihtoehto merkitsee ajallisesti pitkää koulumatkaa.

Tässä vaihtoehdossa vähenevän oppilasmäärän perusteella yläkouluopetus keskitetään kahteen toimipaikkaan. Tällöin oppilasmäärä yläkouluopetusta järjestävissä toimipaikoissa säilyy hyvänä pidemmälle tulevaisuuteen, samoin yhtenäiskoulu säilyy.

Kunnossapitoresurssit pystyttäisiin kohdentamaan tehokkaassa käytössä olevaan vähempään kiinteistömäärään.

Arvio oppilasmäärän vähenemisestä yleisopetuksen ryhmien määrään

Koulu	Opp. 18/19	Ryhmät 18/19	Ryhmäkoko ka 18/19	Opp. 25/26	Ryhmät 25/26	Ryhmäkoko ka 25/26
Asemanseudun koulu	58	4	14.5	57	4	14.3
Kauhanojan koulu	68	3	18.7	34	3	11.3
Keskuskoulu	377	18	19.5	351	18	18.3
Kirkonkylän koulu	126	7	18.0	121	7	17.3
Kojonkulman koulu	44	3	14.7	0	0	0
Metsämaan koulu	54	3	18.0	42	3	14.0
Niinijoen koulu	46	3	15.3	0	0	0
Virttaan koulu	15	1	15.0	0	0	0
Alastaron yläaste	138	9	15.3	0	0	0
Puistokadun koulu	251	15	15.5	240	14	15.9

Hirvikosken yhtenäiskoulu	212	11	16.3	168	8	17.8
	168	9	16.3	237	13	16.8
Yhteensä	1557	86	16.4	1250	70	15.7

Pienryhmäopetusta tarvitsevia oppilaita arvioidaan olevan vuonna 2025 -2026 samassa suhteessa kuin lukuvuonna 2018 - 2019.

Arvio taloudellisista vaikutuksista 2025 – 2026 (verrattuna vuoden 2018 kustannuksiin):

Toimintakulut	Kulujen väheneminen
Opetustoiminta	720 000
	150 000
Ruoka- ja siivoushuolto	125 000
Kiinteistön ylläpito	280 000
Kuljetukset	45 000
Yhteensä	1 320 000

Opetustoiminnan vähennykset ovat henkilöstömenojen vähennyksiä (opettajat + ohjaajat). Yhden opettajan/ryhmän vuosittaiset henkilöstökulut on arvioitu 45 000 euroksi. Ohjaajamäärän vähennykseksi on arvioitu oppilasmäärän vähenemisen ja koulujen yhdistämisten perusteella kuusi ohjaajaa.

Ruoka- ja siivoushuollon vähennykset perustuvat oppilasmäärän vähenemiseen (aterioiden määrä) sekä toimipaikkojen vähenemisen aiheuttamiin henkilöstövähennyksiin.

Kiinteistön ylläpitokustannuksia ovat mm. lämmitys, sähkö, vesi, kiinteistöhuolto. Kustannukset perustuvat vuoden 2018 kiinteistöhuoltomenoihin. Nämä kustannukset vähenevät, kun koulun toiminta päättyy, mutta poistuvat kokonaisuudessaan siinä vaiheessa, kun rakennus ei ole enää kunnan omistuksessa.

Kuljetuskustannuksissa on laskettu vuoden 2018 keskimääräinen kuljetusoppilaan kustannus. Laskelmissa on oletettu, että kuljetusoppilaiden osuus (%) säilyy nykyisen suuruisena. Lisäksi on otettu huomioon koulujen lakkauttamisten aiheuttamat lisäkuljetukset.

Oppilasmäärän vähenemisellä ja koulujen yhdistämisillä on vaikutusta myös erilaisiin oppimateriaalien ja -välineiden hankintaan, mutta niiden osuutta kulujen vähenemiseen ei ole otettu huomioon edellä olevassa laskelmassa.

Kiinteistöjen mahdollisia myyntiarvoja ei ole edellä olevissa laskelmissa otettu huomioon.

Vaihtoehto 4. "Tiivisverkko" (Kuntamaisema)

- Virttaan koulun toiminta päättyy 2020 -> oppilaat siirtyvät Kirkonkylän kouluun
- Kojonkulman koulun toiminta päättyy 2021 -> oppilaat siirtyvät Hirvikosken yhtenäiskouluun (osin Kirkonkylän kouluun)
- Alastaron yläasteen toiminta päättyy 2021 -> oppilaat siirtyvät Hirvikosken yhtenäiskouluun
- Kauhanojan koulun toiminta päättyy 2023 -> oppilaat siirtyvät Keskuskouluun
- Niinijoen koulun toiminta päättyy 2023 -> oppilaat siirtyvät Hirvikosken yhtenäiskouluun
- Metsämaan koulun toiminta päättyy 2025 -> oppilaat siirtyvät Hirvikosken yhtenäiskouluun (osin Keskuskouluun)

Kouluverkon tiivistämisellä saadaan vähennettyä opetusryhmien määrää enemmän kuin säilyttämällä kouluverkko ennallaan. Tässä vaihtoehdossa opetusryhmien vähennys on suurin. Jäljelle jäävien koulujen oppilasmäärä säilyy kohtaisen hyvänä. Opetusryhmien keskimääräiset koot säilyvät aika lailla nykyisellään.

Jäljelle jäävät kiinteistöt ovat tehokkaammassa käytössä, niihin jää vähemmän vapaata kapasiteettia kuin edellisissä vaihtoehdoissa.

Joillakin oppilailta koulumatkat pitenevät, erityisesti osalle Alastaron alueen yläkoululaisista vaihtoehto merkitsee ajallisesti pitkää koulumatkaa.

Tässä vaihtoehdossa vähenevän oppilasmäärän perusteella yläkouluopetus keskitetään kahteen toimipaikkaan. Tällöin oppilasmäärä yläkouluopetusta järjestävissä toimipaikoissa säilyy hyvänä pidemmälle tulevaisuuteen, samoin yhtenäiskoulu säilyy.

Kunnossapitoresurssit pystyttäisiin kohdentamaan tehokkaassa käytössä olevaan vähempään kiinteistömäärään.

Arvio oppilasmäärän vähenemisestä yleisopetuksen ryhmien määrään

Koulu	Opp. 18/19	Ryhmät 18/19	Ryhmäkoko ka 18/19	Opp. 25/26	Ryhmät 25/26	Ryhmäkoko ka 25/26
Asemanseudun koulu	58	4	14.5	57	4	14.3
Kauhanojan koulu	68	3	18.7	0	0	0
Keskuskoulu	377	18	19.5	385	19	19.0
Kirkonkylän koulu	126	7	18.0	121	7	17.3
Kojonkulman koulu	44	3	14.7	0	0	0
Metsämaan koulu	54	3	18.0	0	0	0
Niinijoen koulu	46	3	15.3	0	0	0
Virttaan koulu	15	1	15.0	0	0	0
Alastaron yläaste	138	9	15.3	0	0	0
Puistokadun koulu	251	15	15.5	240	14	15.9
Hirvikosken yhtenäiskoulu	212	11	16.3	210	9	19.7
	168	9	16.3	237	14	16.8
Yhteensä	1557	86	16.4	1250	67	17.2

Pienryhmäopetusta tarvitsevia oppilaita arvioidaan olevan vuonna 2025 -2026 samassa suhteessa kuin lukuvuonna 2018 - 2019.

Arvio taloudellisista vaikutuksista 2025 – 2026 (verrattuna vuoden 2018 kustannuksiin):

Toimintakulut	Kulujen väheneminen
Opetustoiminta	855 000
	150 000
Ruoka- ja siivoushuolto	160 000
Kiinteistön ylläpito	380 000
Kuljetukset	20 000
Yhteensä	1 565 000

Opetustoiminnan vähennykset ovat henkilöstömenojen vähennyksiä (opettajat + ohjaajat). Yhden opettajan/ryhmän vuosittaiset henkilöstökulut on arvioitu 45 000 euroksi. Ohjaajamäärän vähennykseksi on arvioitu oppilasmäärän vähenemisen ja koulujen yhdistämisten perusteella kuusi ohjaajaa.

Ruoka- ja siivoushuollon vähennykset perustuvat oppilasmäärän vähenemiseen (aterioiden määrä) sekä toimipaikkojen vähenemisen aiheuttamiin henkilöstövähennyksiin.

Kiinteistön ylläpitokustannuksia ovat mm. lämmitys, sähkö, vesi, kiinteistöhuolto. Kustannukset perustuvat vuoden 2018 kiinteistöhuoltomenoihin. Nämä kustannukset vähenevät, kun koulun toiminta päättyy, mutta poistuvat kokonaisuudessaan siinä vaiheessa, kun rakennus ei ole enää kunnan omistuksessa.

Kuljetuskustannuksissa on laskettu vuoden 2018 keskimääräinen kuljetusoppilaan kustannus. Laskelmissa on oletettu, että kuljetusoppilaiden osuus (%) säilyy nykyisen suuruisena. Lisäksi on otettu huomioon koulujen lakkauttamisten aiheuttamat lisäkuljetukset.

Oppilasmäärän vähenemisellä ja koulujen yhdistämisillä on vaikutusta myös erilaisiin oppimateriaalien ja -välineiden hankintaan, mutta niiden osuutta kulujen vähenemiseen ei ole otettu huomioon edellä olevassa laskelmassa.

Kiinteistöjen mahdollisia myyntiarvoja ei ole edellä olevissa laskelmissa otettu huomioon.

Vaihtoehto 5. Yhden yläkoulun malli

vaihe 1.

- Alastaron yläasteen toiminta päättyy 2021 -> oppilaat siirtyvät Puistokadun koululle/HYK:iin tai
- HYK:n yläkoululaiset siirretään vuonna 2021 Alastaron yläasteelle ja Puistokadun koululle

vaihe 2.

- HYK:n/Alastaron yläasteen yläkoululaiset siirtyvät Puistokadun koululle viimeistään 2029

Tämä vaihtoehto perustuu yläkoululaisten määrän vähenemiseen, jolloin tehokkainta ja tasapuolisinta on keskittää opetus yhteen yksikköön.

Tilojen käyttö tulee suunnitella huolellisesti Novidan kanssa, jotta voidaan turvata myös lukiokoulutukselle asianmukaiset tilat jatkossakin. Tämän takia kaikkien yläkoululaisten siirtäminen Puistokadun koululle samanaikaisesti vuonna 2021 ei ole mahdollista.

Valmistelussa on lähdetty siitä, että yläkouluopetusta annettaisiin pelkästään Puistokadun koululla viimeistään 1.8.2029 alkaen. Tavoitteena kuitenkin on, että yhden yläkouluun malliin voitaisiin siirtyä jo aiemmin.

Vaihe 1.

Arvio taloudellisista vaikutuksista 2025 – 2026 (verrattuna vuoden 2018 kustannuksiin):

Toimintakulut	Kulujen muutokset AY->PU	Kulujen muutokset HYK->AY/PU
Opetustoiminta	-180 000	-180 000
Ruoka- ja siivoushuolto	-70 000	-20 000
Kiinteistön ylläpito	-90 000	0
Kuljetukset	+50 000	+150 000
Yhteensä	-290 000	-50 000

Opetustoiminnan vähennykset ovat henkilöstömenojen vähennyksiä (opettajat + ohjaajat). Yhden opettajan/ryhmän vuosittaiset henkilöstökulut on arvioitu 45 000 euroksi.

Ruoka- ja siivoushuollon vähennykset perustuvat oppilasmäärän vähenemiseen (aterioiden määrä) sekä toimipaikkojen vähenemisen aiheuttamiin henkilöstövähennyksiin.

Kiinteistön ylläpitokustannuksia ovat mm. lämmitys, sähkö, vesi, kiinteistöhuolto. Kustannukset perustuvat vuoden 2018 kiinteistöhuoltomenoihin. Nämä kustannukset vähenevät, kun koulun toiminta päättyy, mutta poistuvat kokonaisuudessaan siinä vaiheessa, kun rakennus ei ole enää kunnan omistuksessa.

Kuljetuskustannuksissa on laskettu vuoden 2018 keskimääräinen kuljetusoppilaan kustannus. Laskelmissa on oletettu, että kuljetusoppilaiden osuus (%) säilyy nykyisen suuruisena. Lisäksi on otettu huomioon koulujen lakkauttamisten aiheuttamat lisäkuljetukset.

Oppilasmäärän vähenemisellä ja koulujen yhdistämisillä on vaikutusta myös erilaisiin oppimateriaalien ja -välineiden hankintaan, mutta niiden osuutta kulujen vähenemiseen ei ole otettu huomioon edellä olevassa laskelmassa.

Kiinteistöjen mahdollisia myyntiarvoja ei ole edellä olevissa laskelmissa otettu huomioon.

Maantieteellisesti ajatellen toisen yläkouluyksikön sijainti Alastarolla olisi perusteltua. Sen sijaan oppilasmäärien ja siitä aiheutuvien kuljetusten ja liikennöintijärjestelyjen perusteella toinen yläkouluopetusta tarjoava yksikkö on tarkoituksenmukaista sijoittaa Hirvikosken yhtenäiskouluun. Tässä vaihtoehdossa voidaan myös luopua yhdestä koulukiinteistöstä. Yläkouluopetuksen järjestäminen Puistokadun koululla/Hirvikosken yhtenäiskoululla merkitsee joillekin Alastaron alueen oppilaille ajallisesti pitkää koulumatkaa.

Mikäli yläkouluopetus siirrettäisiin Hirvikosken yhtenäiskoululta Alastaron yläasteelle/Puistokadun koululle, vapautuisi yhtenäiskoululta tilaa, jolle tulisi löytää muuta käyttöä. Yhtenä vaihtoehtona olisi päiväkodin rakentaminen koulun tiloihin. Päiväkodin rakentamisen kustannukset ovat noin 700 000 – 800 000 euroa.

Hirvikosken alueella on tarkoitus yhdistää nykyisten Kitkonpuiston ja Mahlapuiston päiväkotien toiminta yhteen yksikköön. Kaupunginvaltuusto on 29.10.2018 hyväksynyt Hirvikosken alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen, jonka mukaan alueelle tulisi 5-ryhmäinen vuokrapäiväkotikoti. Päiväkodin tiloissa toimisi myös koulun aamu- ja iltapäivätoiminta.

Hirvikosken koulun oppilasmäärän väheneminen mahdollistaa aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä esiopetuksen järjestämisen koulun tiloissa, jolloin alueella riittäisi 3-ryhmäinen päiväkotitoiminta. Tämän kokoisen päiväkodin vuokrakustannukset vuositasolla ovat noin 115 000 – 125 000 euroa.

Vastaavasti käytöstä poistuvien päiväkotien kiinteistöhoito- ja vuokrakustannukset ovat vuositasolla noin 110 000 euroa. Lisäksi siivous- ja ruokahuollon kustannukset ovat noin 94 000 euroa vuodessa. Toimintojen keskittäminen yhteen yksikköön vähentää näitä kustannuksia noin 30 000 euroa.

Vaihe 1 + vaihe 2.

Alastaron yläaste:

Lk	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032
7	30	28											
8	37	30											
9	53	37											
Yht.	120 (8)	95 (6)											

Puistokadun koulu:

Lk	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032
7	81	74	118	86	105	103	107	99	88	132	107	136	108
8	86	81	102	118	86	105	103	107	99	122	132	107	136
9	84	86	111	102	118	86	105	103	107	142	122	132	107
Yht.	251 (14)	241 (13)	331 (19)	306 (17)	309 (17)	294 (17)	315 (18)	309 (17)	294 (17)	396 (22)	361 (20)	375 (20)	351 (19)

Hirvikosken yhtenäiskoulu:

Lk	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032
7	61	56	49	64	53	56	53	43	34				
8	55	61	56	49	64	53	56	53	43				
9	65	55	61	56	49	64	53	56	53				
Yht.	181 (9)	172 (9)	166 (9)	169 (9)	166 (9)	173 (9)	162 (9)	152 (8)	130 (7)				

Edellä olevassa taulukossa suluissa olevat luvut kuvaavat arvioitua yleisopetuksen opetusryhmien määrää. Tässä on lähtökohtana ollut, etteivät ryhmäkoot muuttuisi olennaisesti nykyisestä tilanteesta.

Esitetyissä luvuissa kaikki Alastaron alueen oppilaat siirtyvät 1.8.2021 alkaen Puistokadun koululle. Käytännössä osa voi siirtyä myös Hirvikosken yhtenäiskoululle.

Yläkouluopetuksen laajentaminen Puistokadun koululla edellyttää myös jonkin verran muutostöitä. Ainakin seuraavat muutos-/rakennustyöt ovat ehdottomia:

- toisen kotitalousluokan rakentaminen (nykyiseen tekstiilityön luokkatiilaan ja neuvottelutilaan)
- tekstiilityön luokka (esim. nykyisen teknisen työn rakennuksen laajennus)

Edellä mainittujen muutostöiden/rakentamisten kustannukset olisivat noin 500 000 – 600 000 euroa.

Teknisen työn tilan perusparannus olisi perusteltua toteuttaa tässä yhteydessä. Nykyiset kuvataiteen tilat eivät riitä yläkoulun ja lukion käyttöön. Oppilasmäärän lisääntyminen merkitsee myös liikuntatilojen (liikuntahalli) käytön lisääntymistä. Ylioppilaskirjoitusten aikana koulun oma sali on varattu kirjoituksiin, jolloin kaikki liikuntaryhmät ovat liikuntahallin tiloissa. Ruokailun järjestäminen vaatii nykyistä laajempaa porrastamista ja koulupäivän aikataulun uudelleensuunnittelua.

Lukion nykyisistä luokkatiloista tarvitaan 3-4 tilaa yläkouluopetuksen käyttöön. Ennen käsityötilojen laajennusta tulee tarkastella myös se, onko käsityötilat sijoitettavissa koulun nykyisiin tiloihin, jolloin em. laajennusta ei tarvita.

Yhteenveto

Mikäli kouluverkko säilyy nykyisellään, voidaan olettaa

- kaupungin investointi-, toiminta- ja ylläpitokustannusten pysyvän korkeina
- koulukiinteistöjen ajanmukainen varustaminen ja kehittäminen vaikeutuvat, kun taloudellisia voimavaroja ei voida kohdentaa tehokkaasti
- opetusryhmien määrää ei pystytä vähentämään oppilasmäärän vähenemisen suhteessa (pienissä kouluyksiköissä olisi otettava käyttöön useamman vuosiluokan opetusryhmiä, suuremmissa kouluissa ryhmäkokoja tulisi kasvattaa)
- opiskeluhuollon sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimien järjestäminen on tehottomampaa, kun kouluyksiköitä on paljon

Hajautetun kouluverkon etuna ovat lyhyemmät välimatkat ja tietynlainen turvallisuus, oma tuttu lähikoulu pysyy ennallaan. Toisaalta perustoimintojen järjestäminen vaatii enemmän resursseja kuin tiiviimmässä kouluverkossa.

Kouluverkkotarkastelussa on otettava huomioon, että vanhat koulukiinteistöt tulisi saada vastaamaan nykyajan opetustyölle asetettuja vaatimuksia. Jokaisella oppijalla on oikeus monipuoliseen oppimisympäristöön, jossa oppilaat voivat käyttää vaihtelevia ja tarkoituksenmukaisia opetusmateriaaleja ja -välineitä. Suppeampi kouluverkko mahdollistaa laajaa oppilaitosverkkoa paremmin koulujen varustamisen niin, että ne tukevat opetusta ja opetussuunnitelman toteuttamista.

Uudet opetussuunnitelmat korostavat oppilaslähtöisyyttä ja oppilaan osallistamista oppimistapahtumaan. Opetuksen toiminnallisuus kärsii isoissa ryhmissä. Suuremmissa ryhmissä mahdollisuudet oppilaan tukemiseen ja eriyttämiseen vähenevät. Kohtuullisella ryhmäkoolla voidaan osaltaan vähentää tuen tarvetta ja ehkäistä ongelmien syntymistä.

Useamman vuosiluokan opettamisessa samassa ryhmässä on omat haasteensa. Opetusjärjestelyt vaatisivat oppilailta paljon itseohjautuvuutta ja oma-aloitteisuutta. Opettaja joutuisi myös eriyttämään opetusta huomattavan paljon. Vuosiluokkia yhdistämällä ei kuitenkaan tulisi merkittävää

ryhmävähennystä. Opetusryhmiä voitaisiin jonkin verran vähentää myös siirtämällä 5-6-luokkien opetus pois kyläkouluilta.

Yläkouluopetuksessa on viime vuosina ollut 15 – 20 oppilaan ryhmiä. Useissa oppiaineissa kovin suurten opetusryhmien muodostaminen ei työturvallisuuden (käsityöt, fysiikka, kemia, kotitalous) eikä opetuksellisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta ole perusteltua. Luokat jouduttaisiin monilla oppitunneilla jakamaan pienempiin ryhmiin, jolloin vaikutus tunti-kehukseen olisi vähäinen. Myös valinnaisaineiden ryhmät ovat jonkin verran perusopetusryhmiä pienempiä. Valinnaisaineiden ryhmäkokojen kasvattamisella saadaan tuntimäärää vähennettyä, mutta kokonaisuuden kannalta vähennys ei ole merkittävä. Lisäksi se merkitsee myös oppilaiden valintamahdollisuuksien kaventumista. Myöskään yläkoulujen nykyiset luokkatilat eivät mahdollista opetusryhmien merkittävää kasvattamista.

Oppilasmäärän vähenemisen edellyttämä tarve ryhmien vähentämiseen vaatii kouluverkon sopeuttamista. Mikäli kouluverkkoa supistetaan, sijoittuvat oppilaat oman ikäluokkansa ryhmiin muille kouluille ilman merkittävää tarvetta lisätä näissä kouluissa ryhmiä (poikkeuksena yläkoulu).

Koulujen tilat mahdollistavat toiminnan keskittämisen, eikä myöskään tule merkittäviä investointitarpeita. Kouluverkon supistaminen sisältää nykyisiin kiinteistöihin liittyviä riskejä (mm. sisäilma). Koulujen tilat eivät ole kaikilta osin tarkoituksenmukaisia sekä koulujen sijainti ja saavutettavuus ovat osittain ongelmallisia (kuljetusjärjestelyt).

Suuremmat kouluyksiköt ovat toiminnallisesti monipuolisia ja tehokkaita (opetusjärjestelyt, ryhmien muodostaminen, henkilöstön osaaminen ja erikoistuminen, resurssien tehokkaampi kohdentuminen, palvelujen tasa-
puolinen saatavuus jne.). Koulujen tukipalvelut (kiinteistönhuolto, ruoka-
huolto, opiskeluhuolto yms.) voidaan suuremmissa kouluyksiköissä järjes-
tää oppilaiden ja koulun toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisemmalla
ja tehokkaammalla tavalla.

Kyläkouluissa/pienemmissä kouluissa puolestaan lähikouluperiaatteen voi-
daan nähdä toteutuvan hyvin. Kyläkouluissa oppilaan on mahdollista saa-
da enemmän yksilöllistä huomiota, opettajan oppilastuntemus voi olla pa-
rempaa ja toimintaa leimaa perhemäinen ilmapiiri ja oppilaiden runsas yh-
teistyö. Kyläkouluissa vallitsee yleensä voimakas yhteisöllisyys ja moni-
puolinen koulun ja kodin välinen yhteistyö.

9. ESITYS KOULUVERKON JA OPETUSPALVELUJEN KEHITTÄMISESTÄ

Rakenteelliset toimenpiteet:

- 1) Kyläkoulujen toiminta jatkuu, jos oppilasmäärä kolmena peräkkäisenä vuotena on vähintään 45 (1-2lk, 3-4lk, 5-6lk)
Oppilasmäärän tarkastelussa käytetään kulloinkin kuluvan vuoden oppilasmäärää (20.9. tilanteen mukaisesti) sekä edeltävän lukuvuoden oppilasmäärää (20.9.) ja seuraavan lukuvuoden oppilasennustetta.

Lisäksi koulun toiminnan jatkumisessa otetaan huomioon koulurakennuksen kunto, varhaiskasvatuksen järjestäminen sekä koulun muu käyttö (esim. liikuntatilat).

- 2) Yläkouluopetus järjestetään tulevaisuudessa (viim. vuonna 2029) Puistokadun koululla. Ennen tätä yläkouluopetusta järjestetään Hirvikosken yhtenäiskoululla ja Puistokadun koululla. Alastaron alueen yläkoululaisten lähikouluksi tulee Puistokadun koulu. Ko. oppilaat pääsevät halutessaan myös Hirvikosken yhtenäiskoululle, johon kuljetusedellytysten täytyessä järjestetään koulukuljetus.
- 3) Kolmeopettajainen koulu (0/1-2lk, 3-4lk, 5-6lk) on jatkossa pienin koulumuoto.

Palvelujen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet:

- 4) Kouluverkon muuttuessa määritellään/tarkistetaan oppilaaksi ottoalueet ja lähikoulun määräytymisen perusteet (koulujen oppilasmäärät, kuljetusjärjestelyt, yhteistyö naapurikuntien kanssa).
- 5) Opetusryhmät muodostetaan jatkossa siten, että ryhmä koko säilyy nykyisellä tasolla.
- 6) Erityisopetuspalvelujen kehittäminen (palvelujen järjestäminen oppilasmäärän vähentyessä ja kouluverkon muuttuessa).
- 7) Opiskeluhoitopalvelujen kehittäminen (palvelujen järjestäminen oppilasmäärän vähentyessä ja kouluverkon muuttuessa).
- 8) Opetuspalvelujen kehittämiseen liittyviin hankkeisiin haetaan jatkossakin aktiivisesti rahoitusta.

- 9) Kouluverkon muuttuessa määritellään/tarkistetaan koulukuljetusten järjestämisen käytännöt (taloudellisuus, toimivuus).
- 10) Kouluverkon muuttumiseen ja oppilasmäärän vähenemiseen varaudutaan henkilöstösuunnittelulla (organisaatio, henkilöstömäärä, virat/toimet jne.)

Koulukiinteistöihin ja muihin palveluihin liittyvät toimenpiteet:

- 11) Koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin olisi perusteltua tehdä kuntoarviot sekä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaisia (oppimisympäristöjen kehittäminen, opetukselle toimivat ja opetus-suunnitelman mukaisen opetuksen mahdollistavat tilat).
- 12) Tavoitteena on, että kouluverkon keskittämisen vuoksi vapautuvat koulut myydään, vuokrataan tai luovutetaan muuhun käyttöön siten, että kiinteistöjen ylläpitokustannukset eivät jää kunnalle.
- 13) Koulun toiminnan päättyessä tulee erikseen selvittää sen aiheuttamat muutokset muihin palveluihin (mm. varhaiskasvatus, opistotoiminta, liikuntapalvelut).